

МОНГОЛ УЛС
ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН
2022 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Хянасан: **Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч, Аймгийн Засаг дарга**

..... /Р.Сэддорж/

(албан тушаал) (гарын үсэг)

2021.06.09 (огноо)

Тэмдэг.....

Төлөвлөгөөг тайлагнасан: **Төсвийн Шууд захирагч, Эрүүл мэндийн газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч**

..... /Д Энхмандах/

(албан тушаал) (гарын үсэг)

2021.06.09(огноо)

Тэмдэг

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилт от түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт / хэрэгжээгүй бол тайлбар	Гүйцэт гэлийн хувь
Стратегийн зорилго-1: Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах, аливаа өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг эрт илрүүлэх, эрүүл зөв дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэх замаар дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэхэд оршино.							
1.1	Зорилт 1.1. Халдварт өвчний тархалт, сэргийлэлт бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг авах, дархлаажуулалтын арга хэмжээг хүртээмжтэй болгож, халдварт өвчний тархалтыг бууруулна.						
	Арга хэмжээ 1.1.1. Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах, илрүүлэх, тандах чиглэл хөтөлбөр, төслийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж ажиллах	Улсын төсөв	Халдварт өвчний тохиолдол 10000 хүн амд Товлолын дархлаажуулалтын хувь	2474,1 98,6	2100 Суурь үзүүлэлтээс бууруулахгүй.	Улирлын томуугийн эдийн засгийн дарамтыг судлах судалгаанд 0-5 нас 34, жирэмсэн 33, 65-с дээш нас 33 нийт 100 хүнээс авах судалгааг аймгийн төвд зохион байгуулсан ба 2022 оны 1-р улиралд нийт томуугийн 111 сорьцыг ХӨСҮТ-ийн Томуугийн лабораторит хүргүүлснээс 70-80% амьсгалын замын синтициал вирус давамгайлсан томуугийн дэгдэлт үүссэн. Томуугийн харуулдан тандалтын нэгжүүдийн эмч ажилчдыг идэвхжүүлэх зорилгоор Томуугийн тандалтын нэгжийн багтай хамтран ажиллаж, БОЭТ, 3 ӨЭМТ-д дэмжлэг хяналт хийж, мэдлэг сэргээх сургалтыг зохион байгуулсан. Өмнөговь аймгийн хэмжээнд 2022 оны 6 сарын 07-ны байдлаар нийт халдварт өвчний 11573 тохиолдол бүртгэгдсэн ба 10000 хүн амд 1618,7 промил байгаа нь хүрэх түвшингээс 1,2 /77%/ дахин бага байна. Нийт халдварт өвчний 99,2%-г ковид 19-ийн халдвар эзэлж байгаа ба үүний 45% нь уул уурхай, нүүрс тээвэртэй холбоотой бүртгэгдсэн байна. Тарилгатай халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдээгүй. Дархлаажуулалтын үндэсний товллолын дагуу товллолын вакцины нөөцийг хангаж 97.8%-ын хамралттай байна.	100

1.2.	Арга хэмжээ 1.1.2. Коронавируст халдвар /КОВИД-19/ сэргийлэх, тэмцэх, арга хэмжээг зохион байгуулна.	Орон нутгийн төсөв	Коронавирус т халдварын өвчлөл 10000 хүн амд эзлэх хувь	2449.1	2000.0	Эрүүл мэндийн сайдын болон Улсын онцгой зомиссын тушаал шийдвэрүүдийг тус тус эмнэлгүүдэд танилцуулан арга зүйгээр ханган, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна. ЭМБ- уудад 7 хоног бүрийн эргэн мэдээллийг хүргүүлж, анхаарал татсан сумдад мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөг тасралтгүй өгч байна. Эхний 6 сарын байдлаар 14 сум, 3 өрх, БОЭТ-д нийт 3 зөвлөмж хүргүүлж, халдварын дэгдэлт гарахаас сэргийлж бүх шатны ЭМБ-уудыг тандалтын шинжилгээ хийхийг зөвлөөд байна. 2 хилийн боомтын ажилчид, нүүрс тээврийн жолооч нараас хувилбар илрүүлэх шинжилгээнд сорьц авах ажлыг хийж байна. Аймгийн хэмжээнд 2022 оны 6 сарын 6-ны байдлаар 11786 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өвчлөл Оюу толгой ХХК уурхай, Цагаанхад хилийн боомтны нүүрс тээврийн жолооч нарын дундах өвчлөл буурахгүй бүртгэгдсэн хэвээр байна. 10000 хүн амд 1606,1 промил байгаа нь суурь үзүүлэлтээс 1,5-р буурсан, хүрэх түвшингээс бага байна. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор эрүүл мэндийн ажилтнуудыг 1,2 тунд 99,7%, нэмэлт тунд 83% хамруулсан.	100
	Арга хэмжээ 1.1.3. “Эрүүл элэг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж элэгний В, С вирус илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлж илэрсэн өвчлөлийг эмчилгээнд бүрэн хамруулах, В эсрэг дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг чанартай зохион байгуулна.	180.0	Элэгний хавдараас сэргийлэх эрт илрүүлгийн хувь	40.0	60.0	Эрүүл элэг орон нутгийн дэд хөтөлбөрийг 3 зорилтийн хүрээнд 25 хэрэгжүүлэх арга хэмжээ төлөвлөн батлуулж, анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллага бүрт хүргэн арга зүйгээр ханган ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд элэгний эрт илрүүлэгт хамрагдах 15-с дээш насны 24288 гаруй иргэдийн судалгааг гаргаж эрт илрүүлэлт 4531 хүн шинээр хамрагдаж С вирус- 163, В вирус- 145 тохиолдол бүртгэгдэж, 8 хүн ачаалал тоолох шинжилгээ хийлгэж үүнээс С вирус тоологдсон/идэвхтэй хүн 2, В вирус тоологдсон/идэвхтэй хүн 1 илэрч эмчилгээнд хамрагдах шаардлагатай 3 хүнээс 2 хүн эмчилгээ хийлгэсэн. В вирусийн дархлаажуулалтанд шинээр 927 хүн тун хийсэн 2022 онд Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд элэгний хатуурал, хавдрыг эрт илрүүлэх зорилготой багаж, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг хийхээр төлөвлөн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулан ажиллаж байна. Элэгний хавдараас сэргийлэх эрт илрүүлгийн хамрагдалтын хувь 18,6 буюу гэрээний хэрэгжилт 31% байна.	31

	Арга хэмжээ 1.1.4. Сүрьеэгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх цогц үзлэг, хавьтлын үзлэг, сорьц тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.	Төсөл хөтөлбөр	Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин 10 000 хүнд	1.5	1.5	2022 онд сүрьеэгийн сорьц тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг сайжруулах чиглэлээр жилийн болзолт уралдааны удирдамж, “Сүрьеэгүй ирээдүйн төлөө хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлье” уриан дор 2022 оны үйл ажиллагааны нэгдсэн төлөвлөгөө боловсруулан бүх эрүүл мэндийн байгууллагуудад хүргүүлсэн. Мандал-Овоо суманд хавьтлын үзлэг зохион байгуулхаар удирдамжийг батлуулан бэлтгэл ажлыг хангаад байна. Манлай суманд 350 хүнээс асуумж, рентген зураг, сорьц авах, үзлэг оношлогоо хийснээс хуучин сүрьеэтэй 10 хүнийг үзэж, ар гэрийн 16 хүнийг хавьталын үзлэгт хамруулав. Уушгины бус сүрьеэ-1, 14 хүний 24 сорьц шинжилгээ авсан. Сүрьеэгийн сэжигтэй тохиолдол илрээгүй байна. 2022 оны эхний 6 сарын байдлаар 6 идэвхитэй сүрьеэ илрүүлсэн ба сорьц тээвэрлэлт 35 хүний 25 удаагийн давтамжтай тээвэрлэж халдвартай хэлбэрийн 1 сүрьеэ илрүүлсэн байна. Сүрьеэгийн өвчлөл 10000 хүн амд 0,8 промил байгаа нь хүрэх түвшингээс 0,7-р бага байна.	55
	Арга хэмжээ 1.1.5. Зоонозын халдварт өвчнийг тандах, хянах, эрт сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээг судалгаа, нотолгоонд тулгуурлан зохион байгуулж, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллах	Улсын төсөв	Хачигт халдвар тохиолдол 10000 хүн амд	0.2	0.1	2022 онд ЗӨСТ-тэй хамтран эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд цахим сургалт зохион байгуулсан. Хүн мал амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах бодлогын үнэлгээний салбар хоорондын хэлэлцүүлэг 6 сард зохион байгуулагдах тул ЭМГ,ЗӨСТ-с цаашидын төлөвлөлтийг хийхээр ажиллаж байна Зоонозын халдварт өвчнөөс 2022 оны эхний 6 сарын байдлаар Хачигт риккетсиозын 1 тохиолдол батлагдаж, хяналтад авч, эмчилгээнд оруулсан. Хачигт халдварын тохиолдол 10000 хүн амд 0,1 промилиг эзэлж байна.	50
	Зорилт 1.2. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийг нэмэгдүүлж, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, сэргийлж болох эндэгдлийг иргэд, хамт олны оролцоотой бууруулж, нийгмийн эрүүл мэндийн арга хэмжээг 1:эрчимжүүлэх						
	Арга хэмжээ 1.2.1. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож буй өвчлөл тухайлбал, элэг, хөх, умайн хүзүүний хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэлт өвчний эрт илрүүлэх үзлэгт хамралтыг нэмэгдүүлэх.	Улсын төсөв	Эрт илрүүлгийн дундаж хувь	45.4	55.0	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн артерийн даралт ихсэх өвчин илрүүлэх үзлэгт 3848 чихрийн шижин илрүүлэх үзлэгт 3973, умайн хүзүүний эсийн шинжилгээнд 471, хөхний хавдар илрүүлэх үзлэгт 4639, элэгний эрт илрүүлэгт 4042 хүн хамрагдаж хамрагдвал зохих иргэдийн 51 хувь халдварын бус үзлэгт, 49 хувь нь бусад урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан байна. Эрт илрүүлэгт хамрагдсан иргэдээс цусны даралт ихсэх өвчинтэй 13, чихрийн шижинтэй 15 хүн шинээр	92,7

					оношлогдож хяналтад авсан. Өвчнийг эрт илрүүлэх, багц үзлэгт хамрагдах мэдээлэл сурталчилгааг ЭМТ-үүдийн цахим хаягаар дамжуулан иргэдэд хүргэж байна. Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд “Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн нэн шаардлагатай тусламж, үйлчилгээ” сэдэвт эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах зөвлөгөөг тасралтгүй явуулж байна. Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн дундаж хувь 51 байна.	
Арга хэмжээ 1.2.2. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд “Бүх нийтийг хамруулах”, “Хэнийг ч орхигдуулахгүй байх” зарчмыг баримтлан, алслагдсан орон нутгийн хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Явуулын урьдчилан сэргийлэх үзлэг”-г зохион байгуулах	ОНТөсөв 250.0 сая төг.	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	33.1	38.1	Орон нутгийн санхүүжилтээр Аймгийн хэмжээнд “Явуулын үзлэг”-ээр 14 сумын 12927 хүн хамруулахаар төлөвлөснөөс 4 сумын 1848 хүн, “Явуулын оффисс” арга хэмжээнд 2 сумын 234 хүн тус тус хамрагдсан байна. Зорилтот түвшиний 42%-д хүрсэн байна. Одоогийн байдлаар 43.0 сая төгрөгийг төлөвлөн зарцуулаад байна. Бүх нийтийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах үйл ажиллагаа 5 сараас эхлэн явагдаж байгаа ба анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд ажлын хэсэг гарган эрт илрүүлэг үзлэгийг 0-17 насанд, БОЭТ 18-с дээш насанд зохион байгуулах арга хэмжээний төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. 6-р сарын 09-ны өдрийн байдлаар 0-17 насны эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдвал зохих 25143 хүүхдээс 12.8% буюу 3206 хүүхдийг, насанд хүрэгчид 341 хүнийг /0,8%/ хамруулаад байна.Эрт илрүүлэг үзлэгтэй холбоотой Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс гаргасан 12 төрлийн постер мэдээллийг орон нутгийн 18 цахим мэдээллийн групп болон Эрүүл мэндийн газрын пэйж хуудсаар олон нийтэд сурталчилж 7 хоног бүрийн даваа гаригт тайлагнаж нийт 28 удаагийн тайланг холбогдох газарт хүргүүлэн ажиллаж байна.	42
Арга хэмжээ 1.2.3. “Эрүүл шүд” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, амны хөндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх.	ОНТөсөв 180.0 сая төг	Амны хөндийн тусламж үйлчилгээ авсан хүний тоо	18000	21000	“Эрүүл шүд” Хөтөлбөрийн хүрээнд шүдний эмчгүй сумдад үзлэг эмчилгээ хийх зорилгоор Нүүр ам судлалын сургуульд орон нутагт эмч ажиллуулах хүсэлт хүргүүлсэн. Шүдний 7 кабинетад шаардлагатай эм урвалж бодис болон зарим тоног төхөөрөмжийг 84.0 сая төгрөгөөр захиалгыг хийсэн. Тусгай хэрэгцээт 216 иргэнийг шүдний үзлэг эмчилгээнд хамруулхаар 18.0 сая төгрөгийн төсөвтэй удирдамж тооцоо гарган ажиллаж байна. Өнө-орших өрхийн эрүүл мэндийн төв дээр шинээр шүдний	27,6

						кабинет нээхээр төлөвлөн, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж байна. 2022 оны 3 дугаар улирлаас эхлэн Энхийн хүслэн, Шимбилэг өрхийн эрүүл мэндийн төвийн шүдний кабинетийг хэвийн ажиллагаанд оруулж, шаардлагатай хүний нөөц, эм эмнэлгийн хэрэгслийн хангалтыг хийхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд ажиллаж байгаа шүдний кабенинтуудаар нийт 5800 /гэрээний 27,6%/ хүн амны хөндийн тусламж үйлчилгээ авсан байна. Мөн БОЭТ-д ажиллах шүдний 2 эмчийн байрны асуудлыг АЗДТГ-аас шийдвэрлэхээр болсон.	
	Арга хэмжээ 1.2.4. Сургуулийн өмнөх болон сургуулийн хүүхдийн эрүүл мэндийг хамгаалах эрүүл мэндийн боловсрол олгох хичээлийн чанар хүртээмжийг сайжруулах, “Үдийн хоол” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд салбар дундын оролцоог хангах	Улсын төсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	-	100	Улсын хэмжээнд ЕБС-ийн 1-5 дугаар ангийн сурагчдад үдийн цай өгч байсныг аймгийн хэмжээнд 2021-2022 оны хичээлийн шинэ жилд 6 дугаар ангийн сурагчдад үдийн хоол өгч эхэлсэн. Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний тухай хуулийн дагуу 2021 оны 09 дүгээр сарын 1-ээс “Үдийн хоол” болгон өөрчилөн өгч эхэлсэнтэй холбоотойгоор Мэргэжлийн хяналт, Боловсрол шинжлэх ухааны газар болон холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран тогтмол хяналт тавин ажиллаж байна. 2021-2022 оны хичээлийн жилд 22 сургуулийн 6-р ангийн 1392 сурагчдад 10 дугаар сарын 18-аас эхлэн 1500 төгрөгөнд багтаан үдийн хоол өгөх ажлыг холбогдох байгууллагууд зохион байгуулан ажиллаж байна. 10 сургуулийн гал тогоонд 300 гаруй сая төгрөгний тоног төхөөрөмжийг орон нутгийн төсвөөс шийдвэрлэж, сурагчид ая тухтай орчинд, эрүүл хоол хүнс хэрэглэх боломжийг бүрдүүлэн ажиллаж байна.	100
	Арга хэмжээ 1.2.5. “Сүү тараг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж хүүхдийн жингийн алдагдал, эрсдэл бодисын дутагдлыг бууруулна	ОНТөсөв 250.0 сая төг	Зорилтод бүлгийн хүүхдийн хамралтын хувь	80%	90%	“Сүү тараг” хөтөлбөр нь аймгийн ИТХ-ын 86 дугаар тогтоолоор 2021 оны 06 сарын 17-ны өдөр батлагдаж 2 дахь жилдээ хэрэгжүүлж байна. 2022 оны хөтөлбөрийн үйл ажиллагаа 04 сарын 03 ны өдрөөс 3 суманд хэрэгжүүлж эхэлсэн ба 6 сарын 1-ны байдлаар 15 суманд үйл ажиллагаа 100% хэрэгжиж байна. Аймгийн хэмжээнд 15 сумын 6-12 сартай хүүхэд- 1299, 2 хүртэлх насны ихэр- 48, 12 хүртэл насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд – 193, жингийн алдагдал, өсөлтийн хоцрогдолтой- 177, нийт 1717 хүүхдийг судалгаагаар зорилтод бүлэг болгон авч бүртгэл судалгаа хийгдэж, сүү тараг хөтөлбөрийн дэвтэр	50,9

						тарагдсан. Хөтөлбөр 1717 хүүхэд хамрагдах ёстойгоос одоогийн байдлаар 875 хүүхэд хамрагдаж 50,9%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Малчин өрхийн хүүхдүүд/ 5,8%/, өөр хот аймаг суманд байгаа хүүхдүүд /3,1%/, өөрийн хүсэлтээр сүү тараг авахгүй байгаа хүүхэд /1,8%/ хөтөлбөрт хамрагдаагүй байна. Даланзадгад, Ханхонгор сумд хөтөлбөрийн үйл ажиллагаа эхэлж байгаа тул хүүхдээ бүрэн хамруулж дуусаагүй 39,0%-тай байна. Холт Интернэшнл ТББ-ын Монгол улс дахь төлөөлөгчийн газартай хамтран “Сүү тараг хөтөлбөр” ийн хүрээнд бага насны хүүхдийн хөгжлийн хяналт хийх программ ашиглалтын сургалт зохион байгуулан мэдээллийн сан үүсгэн хүүхдийн хөгжлийг хянаж байна.	
	Арга хэмжээ 1.2.6. Өсвөр үе, залуучуудын эрүүл мэндэд анхаарч, охидын жирэмслэлт, төрөлт, үр хөндөлтийг бууруулах арга хэмжээг зохион байгуулах	Төсөл хөтөлбөр	Тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн өсвөр үеийнхний тоо	700.0	1000.0	Эхний хагас жилийн байдлаар өсвөр үеийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэнг орон тоогоор ажиллуулж, тодорхой төсөвтэй төсөл хөтөлбөрт зорилт үйл ажиллагаануудыг тусган 5 байгууллагын оролцоог ханган ажиллаж байна. Өсвөр үе залуучуудад чиглэсэн эрүүл мэндийн үйлчилгээ хүргэдэг ӨҮК /Өсвөр үеийн кабинет/-ийн үйл ажиллагаанд НҮБ, Хүүхдийн сангийн дэмжлэгтэйгээр 4 кабинетийн үйл ажиллагаанд багийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж хүргүүлсэн. Мөн хэрэглэгчийн судалгааг хийсэн ба ӨҮК-ийн үйл ажиллагаа 53%-тай дүгнэгдсэн. Охидын жирэмслэлт, үр хөндөлтийг бууруулах чиглэлээр ЭМБ-ын эмч, мэргэжилтнүүдэд 4 удаагийн сургалт зохион байгуулж, 51 хүн хамрагдсан бол охидын жирэмслэлт, үр хөндөлтийг бууруулахаар 6 байгууллага, эцэг эхийн төлөөллийг оролцуулан хэлэлцүүлэг нэвтрүүлэг зохион байгуулсан. Мөн 4 өсвөр үеийн кабинетаар дамжуулан 2356 хүүхдэд цахимаар болон танхимаар ЭМ-ийн боловсрол олгосон байна. Өсвөр насны 1 000 эмэгтэйд ногдох төрөлтийн түвшин өнгөрсөн оноос 3-р буурсан байна.	100
	Арга хэмжээ 1.2.7. Өсвөр үеийнхний сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, дэлгэцийн донтолт, хараа сулрах, сэтгэцийн эмгэгээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах,	Төсөл хөтөлбөр	Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн тоо хувь	2-100	5-100	Эхний хагас жилийн байдлаар сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр онош тавигдаж, сэтгэл заслын үйлчилгээ авсан өсвөр үеийн 44 тохиолдол байна. Өсвөр үеийнхэнд зориулсан сэтгэцийн ЭМ-ийг дэмжих арга хэмжээг “Эрүүл Өмнөговь” арга хэмжээний хүрээнд одоогоор 4 суманд ажиллаж, 6-17 насны 61 хүүхдэд сэтгэцийн эрүүл мэндийн үзлэг, зөвлөгөө өгч ажилласан байна. Мөн	40

	хамтын ажиллагааг хангаж хамтран ажиллах					СЭМҮТ-тэй хамтран 15 сумын өсвөр үеийн асуудал хариуцсан 60 эмч мэргэжилтэнд “Өсвөр үеийнхэнд үзүүлэх сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ” сэдэвт арга зүйн сургалтыг зохион байгуулж, 2019 онд Өмнөговь аймгийн Өсвөр үеийнхний дунд хийсэн сэтгэцийн эрүүл мэндийн судалгааны дүнг танилцуулж, анхаарах асуудлыг хэлэлцсэн. Нийт төлөвлөсөн 5 ажлын 2 нь 100% гүйцэтгэлтэй хийгдсэн.	
	Арга хэмжээ 1.2.8. Иргэдийн дунд сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламжийг өргөжүүлэх	Улсын төсөв Төсөл хөтөлбөр	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	1500	2200	“Сархадгүй сонголт” аяны арга хэмжээг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж, сумдад уриалсан бөгөөд 24 байгууллагын хамруулан, 14 байгууллага идэвхитэй оролцож, 25 хүнийг архинаас гаргах эмчилгээнд хамруулсан байна. Мөн 7 электрон сурталчилгааны самбарт архины хэрэглээ, сэтгэцэд нөлөөлөх байдлыг харуулсан постер 2 сар байрлуулсан бол ЭМГ-ийн болон оролцогч байгууллагын пэйж хуудсанд нөлөөллийн сурталчилгааны материалыг байрлуулж нийт 16800 хүний хандалт авсан байна. “Эрүүл Өмнөговь” арга хэмжээний хүрээнд 4 суманд нарийн мэргэжлийн эмч нарын баг очиж үзлэг хийсэн ба мэдрэл сэтгэцийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт нийт 448 хүн хамрагдсанаас 38,4% нь сэтгэцийн тулгамдсан асуудалтай байсан бөгөөд зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажилласан байна. Мөн иргэдэд үйчлх эрүүл мэндийн нээлттэй өдөрлөгийн хүрээнд 1500 иргэнд сэтгэцийн эрүүл мэндийг хамгаалах мэдлэг олгох лекц уншуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	21,5
	Арга хэмжээ 1.2.9. Ахмадуудын дунд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Зорилтот бүлгийн хамрагдсан хувь	50 хувь	4226 ахмадын - 80 хувь / 3380/	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2022 оны 01 дүгээр тогтоолын дагуу ЭМД-аас төлөх Ахмадын сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ 1,624,000₮ , уламжлалт анагаах ухааны хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээний 517,650₮ болсон. Энэ нь уламжлалт, сэргээн засах чиглэлээр ахмадын амралт, сувилалын үйлчилгээг бодлогоор дэмжих үндэс болсон ба энэ чиглэлээр Сэврэй сумын эрүүл мэндийн төв Хонгорын голд байрлах “Нүдэн булаг” ахмадын амралт сувилалын үйлчилгээг өргөжүүлэн эхлүүлэх бэлтгэл ажил хийгдэж байна. Ар үр ахмадын сувилалд 409 ахмад эмчлүүлснээс,	30,5

					ХБИ-2, ганц бие-2 ахмад нийт 4 хүнд үнэ төлбөргүй үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Анхан шатны ЭМБ-аар дамжуулан ахмад настны эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулж, 625 ахмадыг хамруулсан. Нийт 1034 ахмадыг эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд эрүүл мэндийн даатгалаар болон нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хөнгөлөлттэй тусламж үзүүлсэн байна.	
Арга хэмжээ 1.2.10 Осол гэмтэл өвчлөл ялангуяа хүүхдийн түлэгдэлт, гэмтэл, амиа хорлох, нас баралтаас сэргийлсэн мэдээлэл сургалт сурталчилгаа, салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Улсын төсөв	Осол гэмтлийн тохиолдол 10000 хүн амд	141.6	135.5	Бага насны хүүхдийг аливаа осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх, тохиолдлыг бууруулах чиглэлээр Цагдаагийн ерөнхий газраас зохион байгуулсан “Зөвийг хэвшүүлье” арга хэмжээний хүрээнд салбар дундын уулзалт арга хэмжээ 3 удаа зохион байгуулагдаж 6 байгууллагын хамтран баталсан төлөвлөгөөг гарган ажиллаж байна. Осол гэмтлийн сарын аян зохион байгуулж, өрхийн эмнэлгүүдтэй хамтран бага насны хүүхдийг ахуйн осол гэмтлээс сэргийлэх талаар эцэг эхийн сургалт явуулж 30 хүнийг хамруулсан ба гарын авлага боловсруулан 100 гаруй хүнд тараасан. Он гарсаар 5 сарын байдлаар 436 хүн осол гэмтэлд өртсөж тусламж авсан нь 10000 хүн амд 59,7 байгаа ба 27 хүн нас барсан нь өнгөрсөн оноос 12 тохиолдлоор өсч, өвчлөл 218 тохиолдлоор буурсан байна. Он гарсаар 109 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 24,7% нь осол гэмтэл, үүнээс хүүхдийн түлэгдэлтээр 1 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.	50
Арга хэмжээ 1.2.11. Салбарын хэмжээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжих зорилтот арга хэмжээ (“Хавдрын эсрэг арга хэмжээ”, “Эрүүл чийрэг эр хүн”, “Эрүүл, идэвхтэй амьдрал” арга хэмжээ гэх мэт)-г үр дүнтэй хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв	Арга хэмжээний дундаж хэрэгжилтийн хувь	70.0	90.0	2022 онд Улсын хэмжээнд хавдрын тусламж үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор салбар дундын удирдах ажилтны зөвлөгөөн зохион байгуулагдсан. Орон нутгийн хэмжээнд уулзалт арга хэмжээг 3 удаа зохион байгуулсан. Он гарсаар хавдрын өвчлөл 12, нас баралт 16 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад нас баралт 8 тохиолдлоор буурсан байна. Өнгөрсөн онд аймгийн хэмжээнд хагас жилийн байдлаар хавдрын шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын шалтгаанаар 2-рт эрэмбэлэгдэж байсан бол 2022 онд 3-рт орж нас баралт харьцангуй буурч байна. Энэ нь улс, орон нутгийн хэмжээнд эрт илрүүлэг үзлэг эхлүүлсэн, мөн иргэд цар тахалын дараах эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөл бүрдэж үзлэг эмчилгээнд хамрагдалт нэмэгдэж байгаатай холбоотой байна. Илүүдэл жингүй эртэч	40

						Монгол” аяныг БТСГ болон бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан бөгөөд идэвхитэй оролцсон байгууллага-27 бол цахимаар оролцсон хүний тоо-2500, танхимаар-15,000, үүнээс алхсан-4523, гүйсэн-8545, дугуй унасан-285, гадаа дасгал хийсэн -3821 нийт 32174 хүн оролцсон байна. “Эрүүл чийрэг эр хүн” арга хэмжээний хүрээнд ӨЭМТөвд түрүү булчирхайн томролтыг тодорхойлох түргэвчилсэн оношлуур, түрүү булчирхайн хавдрын маркер үздэг болсон.	
	Арга хэмжээ 1.2.12. Хавдраас сэргийлж, хорт хавдрыг эрт илрүүлэх, эмчлэх амьдрах хугацааг уртасгах, хүүхдийн хавдар өвчний эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулах арга хэмжээг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Арга хэмжээний дундаж хэрэгжилтийн хувь	50,0	80.0	Орон нутгийн хэмжээнд эрт илрүүлэг үзлэгийг “Явуулын үзлэг”, “Явуулын оффисс” арга хэмжээний хүрээнд зохион байгуулж байна. Үзлэг арга хэмжээнд нийт 5 сумын 15 багт ажиллаж 1982 хүнийг 6356 төрлийн үзлэг, оношилгоонд хамруулсан.	50
	Арга хэмжээ 1.2.13. Иргэдэд эрүүл мэндийн мэдлэг олгох, хандлагыг өөрчлөх, мэдээлэл сургалт, сурталчилгааг эрчимжүүлж, бусад салбарын хамтын оролцоог уялдуулан чиглүүлэх	Улсын төсөв	МСС-д хамрагдсан байгууллагын тоо иргэдийн тоо хамтран ажилласан байгууллагын тоо	40 47000 21	56 50000 30	Эрүүл мэндийн газрын пэйж хуудсанд иргэдэд зориулсан мэдээ, мэдээлэл, сурталчилгааны материалыг тогтмол байршуулж, 14 заалт бүхий МСС төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Эхний хагас жилийн байдлаар ЭМГ пэйж хуудсанд 187 пост, 8 түүх, 41686 хандалт, 1984 лайк, 71 сэтгэгдэл, 1002 шэйр хийгдсэн байгаа бол МСС-ны төлөвлөгөөний хэрэгжилт 42%-тай байна. Мөн шударга өрсөлдөөн хэрэглэгчийн газартай хамтран 5 сургуулийн 300 хүүхдэд электрон тамхины хор нөлөө, хэрэглээний аюултай талыг ойлгуулах мэдээлэл, танилцуулга хийж, 4 зурагт хуудсыг боловсруулан, аймгийн хэмжээний нийт 20 сургуулийн цахим мэдээллийн сүлжээнд оруулж, 15,000 эцэг эх ЭМГ-ын танилцуулгыг цахимаар хүлээн авч танилцсан. Давсны долоо хоногийн хүрээнд 15 сумын ЭМТ-үүдээр дамжуулан, давсны хэрэглээг бууруулах ач холбогдлын талаар цахим сурталчилгааг зохион байгуулж, 4750 хүний хандалт авч, 600 иргэнд	81,9

						сурталчилгааны материал тарааж, 19 айлд давсны хэрэглээний хэмжилт хийн зөвлөмж өгч ажилласан байна. МСС-д хамрагдсан байгууллагын тоо-35/62,5 иргэдийн тоо- 41686/ 83,3%, хамтран ажилласан байгууллагын тоо- 50/100%	
	Арга хэмжээ 1.2.14. Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлж, хувийн хөрөнгө оруулалтаар спорт, бялдаржуулах клуб, нийтийн бүжиг, эрүүл зөв амьдралын хэв маягийг ард иргэдэд хэвшүүлэх зорилго бүхий үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжинэ.	ОНТөсөв 15.0 сая төг.	Хамтран ажилласан төрийн бус байгууллага, нийгэмлэг, холбооны тоо	0	2	“Илүүдэл жингүй эртэч Монгол” аяныг БТСГ болон бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан бөгөөд идэвхитэй оролцсон байгууллага-27 бол цахимаар оролцсон хүний тоо-2500, танхимаар-15,000, үүнээс алхсан-4523, гүйсэн-8545, дугуй унасан-285, гадаа дасгал хийсэн -3821 нийт 32174 хүн оролцсон байна. Мөн Дугутай Өмнөговь, Эрүүл мэндийн салбарын нэгдсэн өдөрлөг арга хэмжээг ТББ болон бүжиг, дугуй, иога, тулааны спортын клубүүдтэй хамтран зохион байгуулахаар удирдамжаа батлуулсан ба бэлтгэл ажлыг хангаж байгаа бөгөөд эхний байдлаар 5000 хүнийг хамруулах төлөвлөлттэй байна.	100
Зорилт 1.3. Уур амьсгалын өөрчлөлт, орчин болон хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.							
1.3.	Арга хэмжээ 1.3.1. Орчны эрүүл мэндийг хангах, агаарын бохирдол, тоосжилт, хөрсний бохирдол, хөл ургамлаас шалтгаалсан харшлын өвчлөлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Харшлын эсрэг хөтөлбөр” -ийг хэрэгжүүлж, хүн амын эрүүл мэндийг хамгаална.	ОНТөсөв 50.0 сая төг	Бохирдуулах бодисын бууралт РМ 2.5 тоосонцор	100.0 мкг/м³	110.0 мкг/м³	Харшлын эсрэг” хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх зорилгоор орон нутгийн 50 сая төгрөгний санхүүжилттэйгээр үйл ажиллагаа эхлүүлээд байна. Төлөвлөгөөний дагуу 2022 оны 7 сард “Шарилжгүй Даланзадгад” аяныг хэрэгжүүлэхээр бэлтгэл ажил хийгдэж байна. БОЭТ-ийн арьс харшлын эмчтэй хамтран аймгийн хүн амын дунд арьс харшлын явуулын үзлэг зохион байгуулж байна. Мөн Харшлын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн дунд Харшил өвчний тухай ойлголт тархалт, Астма өвчний эмнэл зүй, оношлогоо эмчилгээ хяналт, Харшлын сорил тавих үнэлэх, уушигны багтаамж үзэх, иргэдэд зориулсан Астма өвчний удирдамжийн гарын авлага зэрэг сэдвүүдээр сургалт зохион байгуулагдаж байна. Аймгийн ӨЭМТ-ийн салбар зөвлөлийн урилгаар АУ-ны доктор, АШУҮИС-ийн уушиг, харшил судлалын тэнхимийн дэд профессор, ЭМЯ-ны дотор өвчин судлал мэргэжлийн салбар зөвлөлийн	35

						гишүүн Б.Солонго, АУ-ны магистр, АШУҮИС-ийн АУС-ийн уушиг харшил судлалын тэнхимийн багш Н. Түвшинтөр, АШУҮИС-ийн АУС-ийн уушиг харшил судлалын тэнхимийн судлаач Г.Түмэнэлзий нар сургалтыг удирдан явуулж байна. ӨЭМТөвд хяналтанд байдаг харшилтай, астма өвчтэй иргэдэд үзлэг хийж онол дадлагын хосолсон сургалтыг явуулсан. ӨЭМТөвүүдэд Харшлын сорил тавихад шаардлагатай харшлын багцын 15 төрлийн оношлууртай, харшлын сорил тавих, уушигны багтаамж үзэх Пикфлоуметрийн багажтай болсон. ДЭМБ Цаг уурын газар мэргэжлийн хяналтын газруудтай хамтран сүүлийн жилүүдийн агаар ус хөрсний бохирдлын шинжилгээ судалгааг хийсэн ба РМ 2.5 тоосонцор стандарт хэмжээнээс давсан үзүүлэлттэй гэсэн дүгнэлт гарсан.	
	Арга хэмжээ 1.3.2. Эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, Ундны ус, ариун цэврийн байгууламжийн төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх, стандартын дагуу жорлон, муу усны нүх барьж, ашиглах, нийтийн эзэмшлийн зам, талбайг эрүүл, цэвэр байлгах хөдөлгөөн өрнүүлж ажиллах.	Орон нутгийн төсөв	Усны аюулгүй байдлын төлөвлөгөө ний хэрэгжилтийн хувь	85.0	90.0	Өмнөговь аймаг 4 сав газрын хүрээнд уст цэг, ус бохирдуулагчийн тооллого хийх маршрут, шатахууны тооцоо судалгааг гарган нэгтгэж ажил гүйцэтгэх гэрээний төслийг боловсруулах шатандаа явж байна. Мандал-овоо, Манлай, Номгон, Ханбогд, Ханхонгор, Хүрмэн, Цогт-овоо, Цогтцэций, Баян-овоо, Булган сумдын ундны усны эх үүсвэр дээр ус цэнгэгжүүлэх, эрдэс бууруулах, халдваргүйжүүлэх тоног төхөөрөмж суурилуулах ажлыг орон нутгийн төсвөөр гүйцэтгүүлж байна. Баруун сумдын усны нөөц ашиглалтанд хяналт тавих мониторингийн багажийг 4G сүлжээнд холбох ажлын даалгавар боловсруулан худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж байна. Номгон, Баяндалай, Цогт-Овоо, Цогтцэций сумдын ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгаанд дэмжлэг үзүүлэхээр 10 тонны 2 машин, 5 тонны 2 автомашиныг нийлүүлж нийтийн эзэмшлийн зам, талбайг цэцэрлэгжүүлэх, тохижуулах ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна. Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 326 дугаар тогтоолоор "Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ, ус бохирдуулсны төлбөрөөс хөнгөлөх аж ахуйн нэгж, байгууллагын жагсаалт болон хөнгөлөлтийн хувь хэмжээг тогтоох тухай журмын хүрээнд Эрүүл мэндийн байгууллагуудын цэвэр, бохир усанд шинжилгээ хийх ажлыг Мэргэжлийн хяналтын газрын лабораторитой хамтран зохион байгуулж ажилласан. Нийт 13	45

						байгууллага шинжилгээний дээжийг хүлээлгэн өгч хамруулсан. Нийт 13 заалт бүхий төлөвлөгөөний хэрэгжилт 45% тай хийгдсэн.	
	Арга хэмжээ 1.3.3. Анхан шатны эрүүл мэндийн төвүүдийн мобайл технологийн хэрэглээг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын сургалт, зарим нэмэлт төхөөрөмжийг нэмэгдүүлнэ.	Төсөл хөтөлбөр	Тоног төхөөрөмжийн хэрэглээний хувь	70.0	85.0	Анхан шатны сум өрхийн эрүүл мэндийн төвийн 17 байгууллагад мобайл технологи бүрэн нэвтрүүлсэн бөгөөд 100% ашиглалттай байна. 2022 оноос зарим сумдад засвар шинэчлэлийн ажил, ашиглалтыг сайжруулах, эмч мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах арга зүйн сургалтыг 3-р улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөөд байна. Орон нутгийн “Явуулын оффисс” арга хэмжээ 5 сумын 15 багт ажиллаж байгаа бөгөөд тус арга хэмжээнд сумын эрүүл мэндийн төвөөс багийн иргэдэд мобайл технологи ашиглан 8 багт 354 хүнийг үзлэгт хамруулж зөвлөгөө өгөөд байна.	80
Стратегийн зорилго 2. Хүн амд зонхилон тохиолдож буй өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдал, хүртээмжийг сайжруулах							
Зорилт 2.1. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах							
2.1.	Арга хэмжээ 2.1.1. Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын дэгдэлтийн үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдал, нөөцийн бэлэн байдлыг хангах	Улсын төсөв	Хамрагдсан иргэдийн хувь Нөөцийн хувь	2021 оны жилийн эцсийн хувь	гүйцэтгэлээр	2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар Өмнөговь аймагт Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын нийт батлагдсан тохиолдол 12833 байна. Үүнээс насанд хүрэгчид-9931/83.9%/, хүүхэд-1902/16.1%/- байна. Нийт тохиолдолуудаас уул уурхай, бүтээн байгуулалтын компани-3844/30%/, хилийн боомт-2234/17.4%/, Даланзадгад сум-2680/20.9%/, сумдууд-4075/31.8%/-г эзэлж байна. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын нийт батлагдсан тохиолдолоос гэрийн эмчилгээнд-6547, эмнэлэгт-1705 иргэдийг хэвтүүлэн эмчилж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг тасралтгүй үзүүлж байна. Эрүүл мэндийн байгууллагууд халдварт өвчний дэгдэлт, хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангаж нөөцийг тогтмол хангуулан ажиллаж байна.Монгол улсын шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалын дагуу ковидын халдвар илрүүлэх шинжилгээнд үнэ төлбөргүй хамрагдах зорилтот бүлгийн шинжилгээнд	87

					шаардлагатай түргэвчилсэн оношлуур, эмнэлгийн хэрэгслийг ЭМГ-ын нөөцөөс 7 удаа бүрдүүлж ажилласан ба нийт 3600 ширхэг түргэвчилсэн оношлуур болон эмнэлгийн хамгаалах хэрэгсэл ариутгал халдваргүйтгэлийн бодисын 39,329,468 төгрөгийн нөөцийг ханган ажилласан. Шинжилгээний цэгээр 2022.01.01 - 2022.04.01-ны хооронд 3369 иргэнд шинжилгээ хийгдсэн. АОК-н нөөцөөс хангасан 2550 ширхэг 30,600,000 төгрөгийн үнийн дүнтэй түргэвчилсэн оношлуурыг ЭМГ-н даргын 2022 оны А/09 тоот тушаалаар сумдын зорилтот бүлгийн иргэдийн шинжилгээнд зориулан 14 сумын ЭМТ-д хуваарилан түгээсэн. ЭМС-н 2022 оны А/134 дугаар тушаалаар хуваарилагдсан 202,003,595 төгрөгийн эм тариа хамгаалах хэрэгслийг татан авч ЭМГ-н даргын А/14 дугаар тушаалаар 20 Эрүүл мэндийн байгууллагад хуваарилан нөөцийг нэмэгдүүлсэн. Эхний хагас жилийн байдлаар нөөцийн хангалтын хувь 87%	
Арга хэмжээ 2.1.2. Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын цар тахлаас сэргийлэх чиглэлээр гарч буй хууль, дүрэм, тушаал, зааврыг хэрэгжүүлж, хэрэгжилтэд байнгын хяналт тавьж ажиллах	Улсын төсөв	Хэрэгжилтийн хувь	-	90	ЭМЯ-аас зохион байгуулсан “Коронавируст халдварын нөхцөл байдал”, “SARS-Cov-2 вирусын омикран хувилбарын эсрэг хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангах” сэдэвт цахим сургалтанд ЭМГ, БОЭТ, сум, өрхийн ЭМТ-ийн эмч, эмнэлгийн ажилчдыг хамрууллаа. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цар тахлаас сэргийлэх хууль, дүрэм, журмыг тухай бүр ЭМБ-дад хүргүүлж хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж байгаа ба Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/01 дугаар Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг вакцины нэмэлт тунгаар вакцинжуулах тухай, А/33 дугаар Шинэ коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын оношилгоо, эмчилгээний түр заавар шинэчлэн батлах тухай, А/36 дугаар Түр заавар шинэчлэн батлах тухай (КОВИД-19 Тандалт, сэргийлэлт, Хариу арга хэмжээ, Халдварын сэргийлэлт хяналт, Лабораторийн оношилгоо, Халдваргүйжүүлэлт хийх түр заавар), МУ-ын ЗГ-ын тогтоолоор улсын хэмжээнд гамшгаас хамгаалах “Өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэг”-ийг цуцалж, Коронавируст халдварын тархалт буурсантай холбогдуулан ЭМС-ын А/36, А/203 дугаар Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшинд тохирсон хариу арга хэмжээг шинэчлэх тухай, А/207 дугаар	95

					Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тархалтын үе шат, түвшинг үнэлэх түр заавар батлах тухай, А/282 дугаар, Гадаадын жуулчдад коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх заавар батлах тухай тушаалуудыг тус тус эмнэлгүүдэд танилцуулан арга зүйгээр ханган ажиллаж хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байна. Хэрэгжилтийн хувь 95%	
Арга хэмжээ 2.1.3. Анхан шатны эрүүл мэндийн төвүүдийн мобайл технологийн тусламжийн алслагдсан нутаг дэвсгэрт суурьшиж буй малчид, иргэдийн хамралтыг нэмэгдүүлэх	Төсөл хөтөлбөр	Мобайл технологийн тусламжид хамрагдсан иргэдийн тоо		4200	Анхан шатны Эрүүл мэндийн байгууллагууд мобайл технологийг ашиглан явуулын үзлэг оношилгоог зохион байгуулж, одоогоор 8 сум, 3 ӨЭМТ нь 580 иргэд, малчдыг хамруулаад байна. Аймгийн засаг даргын Нутгийн хишиг хөтөлбөрийн “Эрүүл Өмнөговь” зорилтын хүрээнд 4 сарын 12-оос эхлэн Манлай, Баяндалай, Булган. Номгон, Цогт-Овоо, Сэврэй суманд лавлагаа шатлалын нарийн мэргэжлийн эмч нарийн баг ажиллаж, илрүүлэг үзлэг оношилгоог 1682 хүнд хийсэн ба цаашид бүх сумдаар үргэлжилэн хийгдэнэ. Нийт үзлэг оношлогоо тусламжид хамрагдсан иргэд малчдын тоо- 2262 / 53,8%	53,8
Арга хэмжээ 2.1.4. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг “Үйлчлүүлэгч төв”-тэй байхаар зохион байгуулж, оношилгоо эмчилгээний удирдамж, стандартыг шинээр нэвтрүүлж, иргэдэд сэтгэлд хүрсэн тусламж үйлчилгээг хүргэх	Улсын төсөв	Удирдамж стандартыг хэрэгжүүлж буй ЭМБ-н хувь Иргэдийн эерэг сэтгэл ханамжийн хувь	83,5%	Гүйцэтгэлээр 85%	Амиа хорлох оролдлого хийсэн хүүхэд, өсвөр үеийнхэнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх заавар батлах тухай, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх зайлшгүй шаардлагатай эмийн ерөнхий нэршлийн жагсаалт, үнийн дээд хязгаар, хөнгөлөх хэмжээ, Даатгуулагчийг элэгний В,С вирусын илрүүлэг, шинжилгээнд хамруулах, даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх журам, Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг хүлээн авах, шийдвэрлэх, хяналт тавих журам зэрэг 2022 онд батлагдсан, үйлчлүүлэгчдэд ээлтэй журам, удирдамжуудыг нийт эрүүл мэндийн байгууллагууддаа танилцуулан хэрэгжүүлэх тал дээр арга зүйгээр ханган ажиллаж байна. ЭМХТ-тэй хамтран БОЭТ-р үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжын судалгаа авч байгаа ба судалгааны нэгдсэн дүн 6 сарын сүүлчээр гарна.	40
Арга хэмжээ 2.1.5. Яаралтай тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг өргөжүүлэх, “Нисдэг баг” үйлчилгээг үзүүлэх	50.0 ОНТөсөв 450,0	Яаралтай тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан	2021 оны хувь	2022 онд хүрэх хувь	Түргэн тусламжийн 4023 дуудлагад явж үйлчилсний 588/16.2%/ нь алсын дуудлага, 203/5.6%/нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна. Нийт дуудлагын 77.4%-д 0-20 минутны дотор гарч үйлчилсэн байна. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар БОЭТөвд иж бүрэн тоноглогдсон 153,819,000 төгрөгний	45

		Төсөл, хөтөлбөр	тоо, Нисдэг багийн үйлчилгээн ий тоо			түргэн тусламжийн автомашиныг шийдвэрлэж яаралтай тусламж үйлчилгээний чадавхийг дээшлүүлж автомашины шинэчлэл хийгдсэн. Түргэн тусламжийн парк шинэчлэлтэд 5 ширхэг тоноглогдсон ланд-76 автомашин тендер зарлаж гэрээг байгуулаад байна.	
Зорилт 2.2 Нөхөн үржихүйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эх, хүүхдийн эндэгдэл, үр хөндөлтийг бууруулах							
	Арга хэмжээ 2.2.1. “Эх хүүхдийн эрүүл мэнд” аймгийн хөтөлбөрийг тусгай төлөвлөгөөний хүрээнд үр дүнтэй хэрэгжүүлэх	ОНТөсөв 80.0 сая төг	Хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт	2021 түвшин	2022 түвшин	“Эх, хүүхдийн ЭМ” хөтөлбөрийн 2022 оны төлөвлөгөөг 15 үйл ажиллагаа зохион байгуулахаар батлуулсан ба эхний хагас жилд хийгдэх 9 ажлын биелэлт 70 хувьтай байна. Санхүүжилтийн хувьд зарцуулалт бага хийгдсэн хэдий ч үйл ажиллагааны биелэлт хангалттай хийгдсэн. Багаж тоног төхөөрөмж, эм хэрэгслийн худалдан авалт хугацаа шаардаж байна. Төлөвлөгөөнд тусгагдсан эмч, мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах сургалт, онол практикын хурал, зөвлөгөөнүүдийг зохион байгуулсан.	70
2.2.	Арга хэмжээ 2.2.2. НҮЭМ-ийн кабинетын үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, АШЭМБ-ын эмч, мэргэжилтнүүдийн ГБТ-ийн зөвлөгөө өгөх үр чадварыг дээшлүүлж, нууцыг хадгалах, чирэгдэлгүй үйлчлэх	Улсын төсөв	1. Жирэмсний эхний 3 сард хяналтад орсон эхийн эзлэх хувь	90	92	НҮЭМ-ийн кабинетын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх чиглэлийг БОЭТ-д зөвлөмж хүргүүлж, тусламж үйлчилгээ үзүүлэх эмчийг тусгайлан томилон ажиллуулж байгаа ба нийт 78 эмэгтэйд тус кабинетаар тусламж үйлчилгээг үзүүлээд байна. Сум өрхийн эмнэлгээр 7422 эмэгтэй гэр бүл төлөвлөлт, НҮЭМ-н чиглэлээр тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан. ГБТ, НҮЭМ-ийн зөвлөгөө өгөх үр чадварт сургагч багшаар бэлтгэгдсэн орон нутгийн эмч нар сум, өрхийн эмч, эх баригч нарт цахим сургалт хийж зөвлөгөө өгөх үр чадварыг нэмэгдүүлж ажилласан. 2022 оны 5 сарын байдлаар 720 эх жирэмсний хяналтанд орсноос 661 буюу 91,8% эрт хяналтад хамрагдсан байна. Нийт 9765 эмэгтэйд жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглүүлж байгаа нь нийт төрөх насны эмэгтэйчүүдийн 51% эзэлж байна.	100
			2. ЖСА хэрэглээний хувь /НҮНЭ-ийн дунд эзлэх хувь/	47	50		
	Арга хэмжээ. 2.2.3. Эхчүүд, эмэгтэйчүүдийн суурь өвчлөлийг эрүүлжүүлэх, хянах	Улсын төсөв	Суурь өвчтэй НҮНЭ-ийн хувь	2021 оны хувь	90	НҮНЭ-ийн суурь өвчлөлийг илрүүлэх, эмчлэх арга хэмжээг “Эрүүл Өмнөговь” хөтөлбөрийн үзлэгийн явцад хийхээр баг бүрт эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч ажиллуулж байгаа ба , одоогоор 3 сумын 800 гаруй эмэгтэйчүүдийг үзлэгт хамруулж, зөвлөгөө өгөөд байна. Нийт үзлэгт хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн 31% нь ямар нэг суурь өвчтэй	22

			Эрүүлжсэн хувь			байгаа ба сумын эрүүл мэндийн төвтэй хамтран эрүүлжүүлэх төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.	
	Арга хэмжээ 2.2.4. Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хамралтыг нэмэгдүүлэх, жирэмсний хяналтын чанарыг сайжруулан, жирэмсэн үеийн халдварын илрүүлэг шинжилгээний хамралт, эмчилгээ, хяналтын байдалд хяналт тавих	Улсын төсөв	Хамралтын хувь	2021 оны хувь	90	Жирэмсний эрт хяналтын хувийг жилээс жилд тогтвортойгоор нэмэгдүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд гол нь эмч, мэргэжилтнүүдийг тасралтгүй сургах, чиглүүлэх ажлыг 7 хоног бүрийн 4 дэх өдөр зохион байгуулж, анхан шатны ЭМБ-ын эмч, мэргэжилтнүүдтэй цахим хурал зохион байгуулж байна. Жирэмсний үеийн шинжилгээнд шаардлагатай тест, урвалж оношлуурыг тасралтгүй ханган ажиллаж байна. Жирэмсний нэрийн хяналт хийх хөдөлгөөнт самбарыг Жирэмсний зөвлөгөө өгөх кабенитад байрлуулж, хөтөлж хэвших ажлыг орон нутгийн хөтөлбөрийн хүрээнд хийж эхлүүлээд байна. Нийт хяналтанд орсон 720 жирэмсэн эхчүүдийн 92 хувийг эрт үеийн хяналтад хамруулсан ба халдварын шинжилгээнд 99,8% тай хамруулж, БЗДХ-н 4 тохиолдлыг эрт илрүүлж эрүүлжүүлэх арга хэмжээг авснаар төрөлхийн тэмбүү гаргаагүй ажилласан.	95 %
	Арга хэмжээ. 2.2.5. Төрөх үеийн эх барих болон нярайн эрт үеийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, 0-28 хоногтой нярайн өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах	Улсын төсөв	Нярайн эндэгдлийн хувь Нярайн эндэгдэлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	72,2 7,9	65 7	Эх барих эмэгтэйчүүдийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор ЭХЭМҮТ-тэй хамтын ажиллагааны санамж бичгийн төслийг гарган хүргүүлсэн. Эрчимт эмчилгээ мэдээгүйжүүлгийн 1 эмчийг жирэмсний эмгэгийн тасагт ажиллуулах бэлэн байдлыг ханган, жирэмсэн төрөх үеийн эрчимт эмчилгээний эмчийг 3 сарын сургалтад ЭХЭМҮТ-д сургасан. КОВИД-19 батлагдсан жирэмсэн эхчүүдийн тасгийг тусад нь гарган, эх барихын мэргэжлийн эмч нарын багийг улаан бүсэд ажиллуулснаар эх, нярайн эрсдэлгүй цар тахлын давалгааг даван туулсан. 2022 онд КОВИД-19 халдвартай 190 жирэмсэн эмэгтэйд тусламж үйлчилгээ үзүүлж, эсэн мэнд амаржуулаад байна. Мөн Нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламж үйлчилгээний хэрэгжилтийг нэмэгдүүлж, кесар мэс заслаар төрсөн эх, нярайг арьс арьсаар нь шүргэлцүүлж, төрөхийн өмнө өрөөнд ар гэрийг нь байлцуулан, асаргаа үзүүлэх боломжоор ханган ажиллаж байна. 2022 оны 5 сарын байдлаар 7 нярай эндсэн нь нийт нялхасын эндэгдэлийн 70% эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд 15,4 байна.	50%

Арга хэмжээ 2.2.6. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд эцэг эхийг сургах, байгууллага, хамт олны хамтын ажиллагааг сайжруулах замаар өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах	Улсын төсөв	1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	0,7	0,5	Аймгийн ЭМГ-аас Хүүхдийн сантай хамтран 65.0 сая төгрөгийн төслийг хэрэгжүүлж, БОЭТ-ийн Хүүхдийн тасгийг нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангасан. Даланзадгад суманд 3 ӨЭМТ-д 36, СЭМТ-дэд 47 нийт 83 олон нийтийн эрүүл мэндийн ажилтаныг сонгон шалгаруулж, хувцас цүнх, эм эмнэлгийн хэрэгсэлээр хангалаа. НҮБ-н Хүүхдийн Сантай хамтран эцэг эхчүүдэд зориулсан брошур нийт 2000 гаруйг ЭМТөвүүдэд хуваарилан олгов. Мөн 2022 оны томуугийн удирдамж ном 40 ш-ийг ЭХЭМҮТ ЭМЯ-тай хамтран бүх ЭМБ –дад хуваарилан олголоо. УБ хотод Тогтвортой хөгжил-Хүүхдийн эрүүл мэнд улсын зөвлөгөөнд ЭМГ, БОЭТ-өөс 2 мэргэжилтэн оролцож цаашдын ажлын чиглэлээр хангасан. 2022 оны 5 сарын байдлаар 453 хүүхэд төрж, 1909 хүүхэд стационарт хэвтэн эрүүлжиж гарсан. 1-5 насны 2309 хүүхэд идэвхитэй хяналтанд хамрагдаж, 1481 хүүхэд Д \витамин, 176 хүүхэд ОНБТ хэрэглэсэн. 2062 хүүхдийг хэмжилт хийж, 89.3 хувьд нь хийгдсэн байна. Мэдээлэл сургалт сурталчилгааг өрхийн ЭМТ, сумын ЭМТөвөөс нийт 63 удаа хийж, 5000 гаруй эцэг эхчүүдийг хамрууллаа. 1-5 хүртэлх насны 2 хүүхдийн эндэгдэл тохиолдсон ба цусны хавдар, үам тээврийн осолын шалтгаантай эндсэн байна. Эндэгдэлийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 4,4 байгаа ба хүүхдийн эндэгдэлийг гаргахгүй тохиолдолд оны эцэст гэрээний түвшинд хүрч болох үзүүлэлт юм. Энэ чиглэлээр эмнэлгүүдэд арга зүйгээр ханган ажиллаж байна.	15
		0-1 хүртэлх насны нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	10,2	9,5	УБ хотод Нярайн эрүүл мэнд сургалтад 3 эмч мэргэжилтэнийг хамруулсан. Нярайн эмгэгийн тасгийг 4 эмч, 4 сувилагчтай ажиллуулж байна. Орон нутгаас нярайн сурфактантаар тасралтгүй хангаж байна. ЭМЯ-ны багтай хамтран төрөх тасагт 5 хоногийн ажлын байрны хяналт үнэлгээ сургалтыг хийж, зөвлөмжийг хүргүүлсэн. Нялхсын эндэгдэл 21,9 болж өмнөх оны мөн үеэс нэмэгдсэн.	40
	Төсөл хөтөлбөр	Ажлын төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	-	98	Хүүхдийн сантай аймгийн ЗДТГ, ЭМГ хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулан ажиллаж байна. ОНЭМА-ыг чадавхижуулах, ХӨЦМ-ийн сургалтуудыг хийхээр төлөвлөөд байна. Мөн агаарын бохирдлыг бууруулах төсөлд 10 айл хамрагдсан. Агаарын чанарыг хэмжих	33,3

						багаж төхөөрөмжөөр ЭМБайгууллагуудыг хангах төсөл батлуулсан ба хамтын ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилт 33,3% байна.	
	Арга хэмжээ 2.2.8. Өрх сумын эрүүл мэндийн төвд 18 болон 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц үзлэгийг тогтмол зохион байгуулах /ХНХС/БСШУС/ЭМС-ын 2018 оны А/304/699/460-р тушаал	Улсын төсөв	Тухайн жилд төлөвлөсөн үзлэгийн хувь	-	90	Сум өрхийн ЭМТ-үүд 18 болон 36 сартай хүүхдийн эрүүл мэнд, хөгжлийн цогц /ХНХС/БСШУС/ЭМС-ын 2018 оны А/304/699/460-р тушаалын хүрээнд зохион байгуулж байна. Мөн ХБХүүхдийг илрүүлэн эмч нарын Хүүхдийн комиссоор оруулан зэргийг тогтоон ХХҮГ-аас тэтгэмж олгож байна. Одоо ний 2330 хүүхэд хамрагдаад байна.	20
	Арга хэмжээ 2.2.9. Эх хүүхдийн тусламж үйлчилгээг сайжруулахад Оюу толгой ХХК, НҮБ-ийн ХАС болон төр, ТББ-тай хамтран ажиллах	Төсөл, хөтөлбөр	Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь	-	95	НҮБХАС, Говийн оюу хөгжлийг дэмжих сангийн санхүүжилттэй 2018-2021 онд хэрэгжүүлсэн Нэгдсэн хөтөлбөрийг 2022-2025 онд дахин хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгөөний төсөл гарч, батлагдахад бэлэн болсон ба уг хөтөлбөрийн 1 зорилтод эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах заалтыг оруулсан.	10
	Арга хэмжээ 2.2.10. Өсвөр үе, залуучуудад ээлтэй кабинетуудын НҮЭМ-ийн тусламжийн чанар, эм хэрэгслийн хангалтыг сайжруулах	Улсын төсөв	Нийт төрөлтөд өсвөр насны охидын жирэмслэлт, төрөлт, үр хөндөлтийн хувь	6.1	5.6	Өсвөр үеийн кабинетын тоог нэмэгдүүлэх арга хэмжээний хүрээнд сум бүрт өсвөр насныханд тусламж үйлчилгээ үзүүлэх боломж бүхий өрөөг гаргах чиглэл өгч, эмч, эх баригч нар өсвөр насныханд зөвлөгөө өгөх ур чадварыг нэмэгдүүлэх сургалтыг 6 сард зохион байгуулсан. Ингэснээр тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмж нэмэгдэнэ. Тендерийн эм хэрэгслийн захиалгад өсвөр үеийн кабинетад шаардлагатай эм хэрэгслийг захиалж, нийлүүлж байна. Нийт 14 охид үр хөндүүлж, 23 охин төрсөн нь нийт үр хөндөлт, төрөлтийн 6,2 хувь эзэлж байна. / Үр хөндөлт 7.4, төрөлт 5, дундажаар 6,2/	75%
	Арга хэмжээ 2.2.11. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Гашуун сухайт боомт дахь ЗӨСТөв, Гурвантэс сумын ПГУ МБЛабораторийг урвалж бодисоор хангах, тасралтгүй жигд үйл ажиллагааг хангаж ажиллах	Улс, орон нутгийн төсөв, ЭМД, төлбөрт үйлчилгээ	Урвалж, оношлуураар хангагдсан лаборатори	2	3	БОЭТ, Гурвантэс сумын ЭМТ-н захиалгын дагуу Ерөнхий гэрээний нөхцлөөр ялгах кит, ПГУ оношлуур дагалдах хэрэгслийг 3 эм ханган нийлүүлэх байгууллагаас 5 удаагийн захиалгаар 75 662 400₮-н 6000 ширхэг оношлуурыг гэрээ байгуулан татан авалтыг хийж, шинжилгээний тасралтгүй байдлыг ханган ажилласан. БОЭТ болон сум өрхийн эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай 7750 ширхэг антиген суурьтай түргэвчилсэн оношлуурыг аймгийн нөөцөөс шийдвэрлэн	100

						олгосон. Урвалж оношлуураар хангагдсан лабораторийн тоо 2. 2022 оны 5 сарын байдлаар БОЭТ-д 5000 гаруй, гашуун сухайт лабораторид 68000 гаруй ПСР шинжилгээ, 24 шинжилгээний цэгээр 21309 удаагийн түргэвчилсэн шинжилгээ хийгдсэн.	
	Арга хэмжээ 2.2.12. Иргэдийн дунд сайн дурын авлагагүй донорын эгнээг өргөжүүлж, аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүний бэлдмэлийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Нийт авлагагүй донорын тоо Нийт цус цусан бүтээгдэхүүний хэмжээ/ нэгж	573 1158 нэгж	600 1200	Сар бүрийн 3-ны өдөр “цусаа бэлэглэх өдөр” хүмүүнлэгийн аяны хүрээнд нийт 38 төрийн болон төрийн бус байгууллагын ажилтан, алба хаагч нар донорын эгнээнд нэгдэж цусаа бэлэглэж байна. Жил бүрийн 6 сарын 14-нд “Цусны донорын Дэлхийн өдөр”-ийг “Цусаа бэлэглэж эв нэгдлийг эрхэмлэн, бусдын амь насыг аварцаа” уриан дор тэмдэглэн өнгөрүүлж авлагагүй донорын эгнээг өргөжүүлж, аж ахуй нэгж байгууллага, иргэдийг цусаа бэлэглэхийг уриалах, цусны доноруудыг алдаршуулах, олон нийтэд түгээх ажлыг зохион байгууллахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Нийт авлагагүй донорын тоо 913. 2022 онд нийт авлагагүй донороос 257 нэгж цус, цусан бүтээгдэхүүн цуглуулсан ба 462 нэгжийг БОЭТ болон сумдад ашиглаж үлдэгдэл 183,9 нэгж бүтээгдэхүүн байна.	70
Зорилт 2.3 Уламжлалт анагаах ухаан, сэргээн засах үйлчилгээг орчин үеийн анагаах ухаантай хослуулан хөгжүүлэх, иргэдийн дунд эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх							
2.3.	Арга хэмжээ 2.3.1 Уламжлалт анагаах ухаан, сэргээн засах тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлж, чанар, хүртээмжийг сайжруулах /тангийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх/	Улсын төсөв	Тусламж үйлчилгээ төрөл, хамрагдсан үйлчлүүлэгчдийн тоо	Уламжлалтын тусламж үйлчилгээ э 59301 Сэргээн засах тусламж үйлчилгээ э 47423	Тусламж үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоог суурь үзүүлэлтээс бууруул ахгүй нэмэгдүүлэх	Аймгийн хэмжээнд 35 уламжлалт анагаах ухааны эмч ажиллаж байгаа бөгөөд 2022 он гараад 1 эмч, уламжлалт анагаах ухааны зүүний эмчийн резидентийн сургалтад сургасан. Уламжлалт анагаах ухаан сэргээн засах тусламж үйлчилгээний төвийг хөгжүүлэх чиглэлд хүний нөөцийн судалгааг авч, төрийн санхүүжилтээр сэргээн засах, төрөлжсөн мэргэжлийн сургалтад сургах бүртгэл хийгдсэн. Уламжлалт анагаах ухааны төв, нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээнд эмч мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах зорилгоор Улаанбаатар хотын Уламжлалт анагаах ухааны технологи, үйлдвэрлэлийн хүрээлэнтэй Баян-овоо СЭМТөв ЭМГ хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулан ажиллаж байна. Уламжлалт Жор судлалын тэнхимээс зохион байгуулж буй журнал клуб Өмнөговь аймгийн уламжлалт анагаах ухааны 10 эмч нар нэгдэж клубын судалгаа шинжилгээний хуралд тогтмол	36,5

				Нийт 106724		оролцож байгаа ба орон нутгийн уламжлалт анагаах ухааны их эмч нар “Бүсэлхий нурууны өвөрмөц бус архаг өвдөлтийн үед хийгдсэн хавсарсан эмчилгээний үр дүн” судалгаа хийж Эрүүл мэндийн салбарын онол практикийн хуралд танилцуулсан. 2022 оны Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 01 дүгээр тогтоолын дагуу сэргээн засах тусламж үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг ЭМБайгууллагуудад танилцуулж, ЭМДаатгалын сангаас сэргээн засах амбулаторийн тусламж үйлчилгээ, өдрийн эмчилгээ, хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлж, чанар, хүртээмжийг сайжруулах дээр дэмжлэгт хяналт тавиж ажиллаж байна.Уламжлалтын чиглэлээр ажиллах эмнэлгийн тусгай зөвшөөрлийг олгож, анх удаа орон нутагтаа озон эмчилгээг шинээр нэвтрүүлэн ажиллуулж байна. Хагас жилийн байдлаар уламжлалт сэргээн засах чиглэлийн тусламж үйлчилгээнд хамрагсадын тоо-39000 /36,5%	
	Зорилт 2.3.2. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн зохистой хэрэглээ, аюулгүй байдлыг хангах, эрүүл мэндийн даатгалаар хөнгөлөлттэй олгох эмийн хангамж, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөв	Амин чухал эмийн хангалтын хувь, сургалтын тоо, хамрагдсан иргэдийн тоо	83 3 / 95	85 5/170	Хилийн цэргийн 0131 дүгээр цэргийн ангийн ариун цэврийн зааварлагч буюу 14 эрүүл мэндийн ажилнуудад Эмийн зохистой хэрэглээ, эмийн гаж нөлөөний сургалт, Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт зохицуулалтын газраас зохион байгуулсан Ковид 19 өвчний эмчилгээнд хэрэглэж байгаа вирусийн эсрэг эмийн зохистой хэрэглээ, гаж нөлөө, аюулгүй байдал цахим сургалтад 28 эмнэлгийн мэргэжилтэн, Артерийн даралт ихсэх өвчний эмчилгээ, оношилгоо эмийн зохистой хэрэглээ сэдэвт сургалтанд 14 сум, , 3 өрхийн эрүүл мэндийн төв, БОЭТ, ЭМГ, эмийн сангуудаас нийт 50 гаруй мэргэжилтнүүдийг оролцуулан цахим сургалт Монголын эм зүйн байгууллагуудын нэгдсэн “Эм” холбоо ТББ, Өмнөговь аймгийн Эрүүл мэндийн газар хамтран эмийн мэргэжилтний ёс зүй, эмийн зохистой хэрэглээ сургалтыг Өмнөговь аймгийн 52, Төв аймгийн 5, Говьсүмбэр аймгийн 5, Дундговь аймгийн 11 төлөөлөгч нийт 73 эмийн мэргэжилтнүүдэд тус тус зохион байгуулсан. Амин чухал эмийн хангалтын хувь 88. Эмийн зохистой хэрэглээний 4 удаагийн сургалтанд хамрагдсан хүний тоо – 165 /иргэд 14, эмнэлгийн мэргэжилтэн -151/	97

	Арга хэмжээ 2.3.3. Зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангамж хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эм эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн бэлэн байдлыг хангана.	Улсын төсөв	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь	81.6	82	БОЭТ, СЭМТ, СДЭ-н эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд 2022-2023 хэрэглэх эм эмнэлгийн хэрэгсэл, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, урвалж оношлуурын 26 багцын 2,021,651.2 мянган төгрөгийн төсөв өртөг бүхий худалдан авах ажиллагааг нээлттэй зохион байгуулж, 22 багцад 12 ханган нийлүүлэгч байгууллагатай гэрээ байгуулсан. Эхний хагас жилийн байдлаар коронавируст халдварын эмчилгээнд шаардлагатай эм тариаг ерөнхий гэрээний цахим худалдан авалтаар 121 удаагийн гэрээгээр 1 908 180 285 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 57 нэрийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, түргэвчилсэн оношлуурын нэгдсэн захиалгыг хийж гэрээний хэрэгжилтийг 94% -иар хангаж, тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг ханган ажилласан. Нөөцийн дэмжлэг хүссэн 4 байгууллагад ЭМГ-ын нөөцөөс 2,636,000 төгрөгийн үнийн дүнтэй 2 төрлийн эм тариа 1 нэр төрлийн хамгаалах хэрэгслийг шийдвэрлэсэн. ЭМС-н 2022 оны А/134 дугаар тушаалаар хуваарилагдсан 135,450,615 төгрөгийн эм тариа хамгаалах хэрэгслийг татан авч 16 эрүүл мэндийн байгууллагуудад хуваарилсан. Эрүүл мэндийн байгууллага дахь ЗШЭ-ийн хангалт 2021 оны 5 сарын 30-ны байдлаар 84,6%.	84,6
--	--	-------------	--	------	----	--	------

	Арга хэмжээ. 2.3.4 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, стандартыг хэвшүүлэх, магадлан итгэмжлэлийн урьдчилсан үнэлгээг хийж, мэдээллийг цахимд байршуулан, магадлан итгэмжлэх зөвшөөрлийг олгуулах	УТөсөв	Магадлан итгэмжлэлийн зөвшөөрөл авсан байгууллагын тоо	3	17	Магадлан итгэмжлэлд хамрагдах 17 байгууллагын материал бүрдүүлэлтэд хяналт тавьж цахимд оруулан шинжээчийн үзлэгт оруулах хүртэлх ажлыг хамтран гүйцэтгэж байгаа ба 6,7,9 сард магадлан итгэмжлэлийн шинжээч ажиллах хувиартай. Магадлан итгэмжлэлийн бэлтгэл ажлын хүрээнд Эмнэлгийн мэргэжилтний чанарын холбоотой хамтран “Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал” 2 өдрийн сургалтыг зохион байгуулж төрийн болон хувийн хэвшлийн 28 ЭМБ-н 78 эмч мэргэжилтнийг хамруулсан. Мөн сургалтын үеэр ЭМБ-дад зөвлөгөө өгөх, магадлангийн цахим шилжилтийг танилцуулах, магадлангийн бэлтгэл ажил хангуулах зэргээр зөвлөгөө зөвлөмжөөр ханган чадавхжуулан ажиллаж байна. 6 сард магадланд орох 4 эмнэлгийн мэдээлэлийг хянаж цахимд оруулж бэлэн болсон нь нийт эмнэлгийн 23,5%. 7 сард орох эмнэлгүүдийн мэдээлэл цахимд оруулах үе шатандаа явж байна. Газар дээр нь 3 байгууллагад дэмжлэгт хяналт хийж явцын үнэлгээнд хамруулсан.	23,5 /100/
	Арга хэмжээ 2.3.5. Эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх, ялангуяа ядуу эмзэг бүлгийн иргэдийг бүрэн хамруулах, мэдээлэл сурталчилгаа хийж, тусламж үйлчилгээ шуурхай авах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Улсын төсөв	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн хувь	-	95	ЭМДаатгалд иргэдийн хамралтыг нэмэгдүүлэхээр ЭМГ, ЭМДХ, БОЭТ-ийн удирдлагууд иргэдэд лайв мэдээллийг хүргэсэн. Мөн ЭМБ бүр тусламж үйлчилгээ авч байгаа иргэдэд мэдээлэл зөвлөгөөг өгснөөр тусламж авч буй иргэдээс 50 гаруй иргэдийг ЭМД-д шинээр хамруулсан. Нийт даатгалд хамрагдсан 33 971 хүний 6 тб орлого төвлөрсөн. Үүнээс Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч -26,2 сая, Оюутан суралцагч-4,4 сая, малчин-82,9 сая, ажил хөдөлмөр эрхлээгүй иргэд-164,8 сая, ажил олгогчоос 5,7 тб төгрөг тус тус төлсөн.Халамжүйлчилгээний бүртгэлд байдаг эмзэг бүлгийн 1440 иргэний ЭМД-г төрөөс төлж тусламж авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Сумдын Засаг дарга нарын гэрээнд ЭМД, шимтгэл төлөлтийн хамралтыг нэмэгдүүлэх заалт оруулсан. Аймгийн 14 сумын 8 сумдад явуулын оффисын үйлчилгээг хүргэн, сурталчилгаа хийж байна.	70%
Стратегийн зорилго 3. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмч, сувилагч, мэргэжилтэн, ажилтануудын хүрэлцээ, чадамжийг нэмэгдүүлж, дэмжин хөгжүүлэх, тэдний амьдрах орчин, нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.							
Зорилт 3.1 Эмч, сувилагч эрүүл мэндийн салбарын мэргэжилтнийг сургах, чадавхыг нэмэгдүүлж, нийгмийн хамгааллыг дэмжих							

3.1.	Арга хэмжээ 3.1.1. Эрүүл мэндийн мэргэжилтэн, эмч, ажилтнуудын мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх	ОНТөсөв 50,0 сая төг	Хүний нөөцийг чадавхжуулах сургалтын тоо, хувь	Арга хэмжээн ий тоо	гүйцэтгэлээр	Эрүүл мэндийн Удирдах ажилтаны зөвлөгөөн”-ийг 2022.3 сард нэг байгууллагаас 6 хүн, нийт 160 хүнийг оролцуулан 2 өдрийн хугацаатай зохион байгуулж, мэдээлэл арга зүйгээр ханган, 2022 онд Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар сайжруулах жил болгож, төлөвлөлтөд зөвлөмжийг өгсөн. Эмнэлгүүд гүйцэтгэлээр ЭМД-ын сангаас санхүүжих болсонтой холбоотой 2022.05 сард ЭМЯ, АХБ, ЭМГ хамтран бүх ЭМБ-ын дарга, нягтлан, дүн бүртгэгч нар 75 хүнийг оролцуулсан 5 хоногийн сургалтыг зохион байгуулсан. Оношилгооны чадавхийг сайжруулах чиглэлээр эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, хүчилтөрөгчийн үйлдвэрийн аюулгүй ажиллагааны чиглэлээр 2022.04-05 сард ЭМГ, БОЭТ-ийн тоног төхөөрөмж хариуцсан мэргэжилтэн инженер 2 хүнийг 2 удаагийн сургалтанд хамруулан сургагч багшаар бэлтгээд байна. Гашуун сухайт боомтод 2, БОЭТ-1, Гурвантэс суманд 1, Цогтцэций суманд 1 нийт 5 ПГУ МБЛабораторитой болсонтой холбогдуулан эмч лаборант нарыг ХӨСҮТ болон БОЭТ, Гашуун сухайтын зөөврийн лаборатори дээр 10 хүнийг дадлагажуулах ажлын байрны сургалтанд хамруулсан. НҮЭМ, жирэмсний хяналтыг сайжруулах чиглэлээр танхимын сургалт 1, цахим сургалтыг 3 удаа зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 150 эмч, мэргэжилтнийг хамруулаад байна. УБ хотод НЭҮНШТҮ-ний хэрэгжилтийг сайжруулах 2 өдрийн сургалтад ЭМГ-1, БОЭТ-2 этч, мэргэжилтэн хамрагдсан. 2022 оныг Эрүүл мэндийн чанарын жил болгосонтой холбоотой Монголын Эмнэлгийн ажилчдын чанарын холбоотой хамтран Чанарын сургалтыг орон нутагт зохион байгуулж 75 эмч мэргэжилтэн сургасан. Хүүхдийн болон нярайн чиглэлээр УБ хот Төв аймагт нийт 8 эмч мэргэжилтэнийг хамруулсан. ЭМГ, ХӨСҮТ-ийн Дархлаажуулалтын алба хамтран “Тарилгатай халдварт өвчний тандалт”, “Вакцин менежмент” сэдэвт 2 өдрийн сургалтаар 30 эмч, АШУИС-н багш шавийн уулзалт, Дорноговь салбар сургуулийн багш шавийн уулзалт сургалтад 100 гаруй эмч мэргэжилтэн, Эрт илрүүлгийн сургалтад нийт сум өрхийн эмч нар 60, ёс зүйн сургалтад 460, танхимын сургалт 10, цахим сургалтыг 20 удаа зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 1123 эмч мэргэжилтэнүүд хамруулсан.	80%
------	---	----------------------------	--	---------------------	--------------	--	-----

	Арга хэмжээ 3.1.2 Эмч, сувилагч, тусгай мэргэжилтнүүдийг үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил эзэмшүүлэх	Улсын төсөв	Үндсэн, төрөлжсөн мэргэшил олгох сургалтад хамрагдсан тоо, хувь	2021 оны тоо	гүйцэтгэлээр	2022 оны хичээлийн жилд Өрхийн ЭМТ- 2 их эмчийг хүүхэд, БОЭТ 1 эмчийг нүд, ӨЭМТ-1, сумын 3 эмч эхо, ангиограф 1 эмч тус тус мэргэжил эзэмшүүлэх сургалтад хамрагдаж байна.	100
	Арга хэмжээ 3.1.3. Эмнэлгийн төгсөлтийн дараах сургалтын сүлжээг, БОЭТөвд бий болгон, чадавх бэхжүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих	Улс орон нутгийн төсөв	БОЭТ иөгсөлтийн дараах сургалтын сүлжээнд орох	-	гүйцэтгэлээр	БОЭТ-д төгсөлтийн дараах сургалтыг явуулж эхлэхээр ЭМЯ-д БОЭТ-өөс сургалт явуулах хүсэлтээ хүргүүлсэн. Хүсэлтийн дагуу ЭМЯ, ЭМХТ-с төлөөлөл ирж сургалтын чадавхыг үнэлсэн ба иргэдээс БОЭТ-н үйл ажиллагаатай холбоотой сэтгэл ханамжийн судалгаа авах үйл ажиллагаа үргэлжилж байна. Уг үйл ажиллагааны бэлтгэл ажлыг Япон улсад төгсөлтийн дараах сургалтаар мэргэжил дээшлүүлсэн САЯТ-ийн их эмч хариуцан ажиллаж байна.	50
	Арга хэмжээ 3.1.4 Аймгийн Хүний нөөц, нийгмийн хамгааллын хөтөлбөр шинээр боловсруулж хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь, хангалтын хувь	- 79.5	90 80	Аймгийн хэмжээнд төрийн болон хувийн хэвшлийн 105 гаруй эрүүл мэндийн байгууллагуудад 1024 эмнэлгийн мэргэжилтэн нар ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг хүргэж хүний нөөцийн хангалтыг 89.5 хувь хүргэн ажиллаж байна. Салбарын хэмжээнд 248 их эмч 192 сувилагч 135 эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэнтэй нийт 1024 эмч, ажилтантай, БОЭТ 78.0%, СЭМТ 93.75%, ӨЭМТ 89.5% стандарт хангалттай эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна. Хүний нөөцийг хөгжүүлэх чиглэлээр орон нутгийн төсөвт 50.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг батлуулсан. Эмч мэргэжилтэнүүдийн эрүүл мэнд, бие бялдарыг чийрэгжүүлэх зорилгоор биеийн тамир спортын наадмыг ЭМГ-аас 5 төрөлд зохион байгуулан шалгаруулсан бөгөөд нийт 300 гаруй эмч ажилтанууд хамрагдлаа. Эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг дархлаажуулалтад хамруулах, эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулах гээд хөтөлбөрийн хүрээнд төлөвлөсөн ажил 40% хийгдсэн байна.	40
	Арга хэмжээ 3.1.5 Эмч мэргэжилтнүүдийн дунд ёс зүй, харилцаа хандлагын дээшлүүлэх арга хэмжээг		Ёс зүйн сургалт, арга хэмжээнд	65,0 420 хүн	80.0 650 хүн	ЭМГазраас эмч, мэргэжилтэнүүдийн ёс зүй хаилцаа хандлагыг сайжруулах зорилгоор 2022.04 сард ЭМЯ-ы Ёс зүйн хяналтын хорооны дарга, гишүүд 3 хүнийг урьж, танхимаар 160, цахимаар 300 гаруй нийт 460 хүнийг 2 кредиттэй сургалтанд хамрууллаа. ЭМГ,БОЭТ-ийн Ёс	70,7

	зохион байгуулах, ёс зүйн хороог дэмжиж ажиллах	Улсын төсөв	хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтний тоо			зүйн хорооны гишүүдтэй уулзалт зохион байгуулж ажлын чиглэлийг өглөө. Булган, Номгон сумдаас иргэдийн ирүүлсэн саналын дагуу 2022.03 сард 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй 2 баг суманд ажиллаж, хяналт үнэлгээ хийн, хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, зөвлөмжийг хүргүүлсэн. БОЭТ дээр хяналт үнэлгээ хийхээр ЭТҮХ-ийн даргаар ахлуулсан ажлын хэсэг байгуулагдсан.	
	Арга хэмжээ 3.1.6 Эмч, ажилтнуудын нийгмийн байдлын судалгаанд үндэслэн арга хэмжээг салбар дундын оролцоог ханган хамтран хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн төсөв бусад зардал	Арга хэмжээний тоо, хамрагдсан хүний тоо	8	15	Аймгийн эмч, ажилтануудын нийгмийн байдлын судалгаа хийж, сумын Засаг арга, удирдлагуудад чиглэл өгсөн. Булган сумын эмчийн орон сууцыг орон нутгийн 130.0 сая төрөгийн хөрөнгийг батлуулан засвар хийж эхэлсэн. Эмч мэргэжилтэнүүдийн илүү цагаар ажилласан цагийн хөлсийг аймгийн ЗДТГ-аас орон нутгийн төсвөөс 40.0 сая төрөгийг шийдвэрлэсэн. АШУҮИС-ийн багш нар 12 хүний багийг урьж 2022.06.05-08-ний хооронд 3 хоногийн хугацаанд сургалт, уулзалтанд 100 гаруй эмч мэргэжилтэн хамрагдаж, АЗДарга, ЭМГ-тай сургалт, судалгаа, сургалтын бааз байгуулах талаар хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулсан. Эрүүл мэндийн салбарт удаан жил үр бүтээлтэй ажилласан зарим эмч мэргэжилтнүүдэд орон нутагаас дэмжлэг өгч урамшуулсан.Магистрийн болон докторын сургалтын дэмлэг үзүүлсэн.	100
	Арга хэмжээ 3.1.7. Сувилагчийн тоог нэмэгдүүлж, эмч сувилагчийн харьцааг 1:2-т хүргэн, жилд 3-4 суралцагчийн зардлыг шийдвэрлүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Хамрагдсан тоо	2	4	УБ хотын Сувилахуйн сургуулийн оюутнуудтай уулзалт хийж, орон нутагт ажиллуулахаар 8 төгсөгчийг урьсан. Дорноговь аймгийн АШУҮС-ийн харъяа сургуультай 2022.05 сард багш шавийн уулзалт хийж, цаашдын хамтын ажиллагааны чиглэлийг гарган өргөжүүлсэн. Сувилагч мэргэжлээр суралцаж байгаа 4 сувилагчид сургалтын төлбөрийг орон нутгаас шийдүүлсэн. 192 сувилагч ажиллаж байгаа ба эмч сувилагчийн харьцаа 1,3:1 байна.	100
	Арга хэмжээ 3.1.8. Аймагт уламжлалт анагаах ухаан, сэргээн засах төв шинээр байгуулахтай холбогдон эмч, сувилагч, тусгай мэргэжилтнийг шуурхай бэлтгэх	Улс, орон нутгийн төсөв	Тухайн жилд төлөвлөсөн эмч	-	Гүйцэтгэлээр	Уламжлалт анагаах, сэргээн засах анагаах ухааныг хөгжүүлэх зорилгоор” Уламжлалт сэргээн засах төв” байгуулах зураг төсвийг орон нутгаас хийж, барилгыг улсын төсвийн 4.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр шийдвэрлэн гүйцэтгэгчийг шалгаруулах ажил хийгдэж байна. УБ хотын Уламжлалт анагаах ухааны төв, Сэргээн заах төвүүдтэй уулзалт зохион байгуулж, цаашдын хамтын ажиллагааны талаар гэрээ байгуулан төлөвлөгөө	20

			мэргэжилтн ий хувь			гаргаж эмч мэргэжилтэнүүдийг уриад байна. Мөн уламжлалын чиглэлээр шинээр төгсөгч эмч сувилагч нарыг ирж ажиллахыг урьсан. Уламжлалтын эмч нар ажиллаж байгаа Баяновоо сумын Уламжлалт анагаах ухааны төвтэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан.	
Стратегийн зорилго 4. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын удирдлага, санхүүжилтийг гүйцэтгэлийн санхүүжилттэй уялдуулж, дэд бүтцийг шинэчлэн засварлан өргөтгөж, иргэдэд ээлтэй ая тухтай орчныг бүрдүүлж, техник тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлж, технологийн дэвшлийг нутагшуулна.							
Зорилт 4.1 Эрүүл мэндийн байгууллагуудын дэд бүтэц, автомашин, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлэх							
4.1.	Арга хэмжээ 4.1.1. Номгон, Манлай сумын Эрүүл мэндийн төвийн барилгыг бүрэн гүйцэтгэлтэй хүлээн авч, ашиглалтад оруулах	Улсын төсөв	Барилгуудыг хүлээн авсан байх	70 60	100	Манлай СЭМТөвийн барилгыг гүйцэтгэгч “Бизнес фокус” ХХК 75 хувийн гүйцэтгэлтэй барьж байна. Санхүүгийн 547.0 сая төгрөгний хөрөнгө дутагдалтай талаар ЭМЯ-д тус компани хүргүүлээд байна. Номгон сумын ЭМТ-ийн барилгыг “Тэлмүүн доной” ХХК 80 хувьтай гүйцэтгэж байна. Одоо 468.0 сая төгрөг дутагдалтай байна.	77
	Арга хэмжээ 4.1.2. Цогтцэций сумын СДЭмнэлэгт ПГУ лабораторийн өрөөний засварыг хийх, лабораторийг шинээр байгуулж, БОЭТ, ЗӨСТ, Гурвантэс сумын лабораторийн хүний нөөцийг чадавхжуулах	Орон нутгийн төсөв 186.0 сая төг	Лаборатори шинээр байгуулагд аж, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байх	1	1	Гашуун сухайт боомт, Хайрхан багийн төвд оффисын нэг байшинг ПГУ/PCR-ын лабораторийн байраар сонгон орон нутгийн төсвийн 390.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр засварлан улсын комисс хүлээн авсан. Дотор тавилга, тоног төхөөрөмжийг Хилийн боомтын захиргааны 1.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр нийлүүлэн одоо хэвийн үйл ажиллагааг явуулж байна. Тус лабораторид ХӨСҮТ-ийн баг АЗДТГ, ЭМГ-тай гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Цогтцэций сумын СДЭмнэлэгт ПГУ/PCR-ын молекул биологийн лабораторийн өрөөг шинээр байгуулж, орон нутгийн төсвийн 300.0 сая төгрөгний орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр засварласан. ПГУ/PCR-ын тоног төхөөрөмжүүдийг ЭТТ ХК-ы санаачлагаар Чалко ХХК-аас нийлүүлснийг ЦЦ СЭМТ-д хүлээлгэн өгсөн. Одоо лабораторийн тавилга, болон БАК, мастер, микс кабинет шаардлагатай байна. БОЭТ, ЗӨСТ, Гурвантэс сумын ПГУ/PCR –ын хүний нөөцийг ХӨСҮТ болон Гашуун сухайтын лабораторд дагалдуулан сургаж ажиллуулсан. Тус лабораторуудад 2022 оны 6 сарын 12-ны байдлаар нийт 74466 шинжилгээ хийгдээд байна.	70

	Арга хэмжээ 4.1.3. Сэргээн засах 40 ортой эмнэлгийн барилгын ажлыг эхлүүлэх	700,0 сая төг Улсын төсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	20	Тус эмнэлгийн 4.7 тэрбум төгрөг, 2022 онд 700.0 сая төгрөгийн төсөв улсын төсвөөс батлагдсан бөгөөд ЭМЯ, СЯ-ны ХААГазар дээр хамтран худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж байна.	10
	Арга хэмжээ 4.1.4. Баяндалай сумын Эрүүл мэндийн төвийн барилгын ажлыг эхлүүлж, туслах барилгыг ашиглалтад оруулах	412.0 сая төг ОНТ 1000,0 тб төг Төсөл хөтөлбөр	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0 60	50 100	Баяндалай СЭМТөвийн барилгыг “Ханбогд Арвижих” ХХК-тай нийт 2,7 тэр бум төгрөгийн хөрөнгөөр гэрээ байгуулан гүйцэтгэж эхэлсэн. Үүний 412,0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс 1,0 тэрбум төграгийг ХХОГ-аас хөрөнгө оруулалт хийгдсэн.	10
	Арга хэмжээ 4.1.5. Цогт-овоо сумын Эрүүл мэндийн төвийн барилгыг шинээр барих	2.110.3 тб.төг Төсөл, хөтөлбөр	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	70	Цогт-Овоо сумын ЭМТ-ийн барилгыг 2021 онд АЗДТГ-ын төлөвлөлтийн хүрээнд Говийн оюу” ХДСангийн хөрөнгө оруулалтаар “ЭВТ ЦАХИРАЛ” ХХК “40 хувийн гүйцэтгэлтэй барьж байна. Одоо 2 давхарын баганы цутгалт хийгдэж байна.	40
	Арга хэмжээ 4.1.6. Булган сумын эмч нарын орон сууцыг засварлаж, нөхцөлийг сайжруулах	140.0 сая төг Н ОНТөсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	Аймгийн Засаг даргын захирамжаар Булган суманд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 140.0 сая төгрөгийн эрх шилжүүлсэн ба 6 сардаа багтаагаад сонгон шалгаруулалт зарлагдана.	10
	Арга хэмжээ 4.1.7. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлж, БОЭТ болон бусад эмнэлгүүдийг нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	93.0 сая төг ОНТөсөв 625.0 Төсөл хөтөлбөр	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	Орон нутгийн 93.0 сая төгрөгний хөрөнгөөр БОЭТ-д нэн шаардлагатай эмнэлгийн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх гэрээг Био-медикал ХХК-тай гэрээ байгуулан нийлүүлэх ажил эхлэн явагдаж байна.	30

	Арга хэмжээ 4.1.8. Сум, өрхийн Эрүүл мэндийн төвийг шаардлагатай эд хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангах /ЦО, Ном, Ма, ЦЦ, ДЗ/	445.0 сая төг ОНТөсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	Цогт-овоо сумын ЭМТ-д орон нутгийн төсвийн 130.0 сая төгрөг, Даланзадгад сумын Энхийн хүслэн ӨЭМТөвд 64.0 сая төгрөг, Номгон сумын СЭМТөвд 81.0 сая төгрөгний эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, Цогтцэций сумын СДЭмнэлэгт 50.0 сая төгрөгний гал тогооны тоног төхөөрөмжөө хөрөнгөөр тоног төхөөрөмж худалдан авалт хийгдэж байна. Манлай сумын ЭМТөвд Механтронийк ХХК 120.0 сая төгрөгний шаардлагатай байгаа эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн нийлүүлэлт хийгдэж эхэлсэн.	40
	Арга хэмжээ 4.1.9. Манлай ЭМТөвийн барилга болон Даланзадгад сумын 4-р багийн өрхийн эмнэлгийн барилгыг барьж, Сэврэй сумын ЭМТөвийн барилгын ажлыг эхлүүлэх	1300.0 тб.төг ОНТөсөв 677.9 сая төг УТөсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	Манлай СЭМТөвийн барилга 75 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Даланзадгад сумын 4-р багийн ӨЭМТөвийн барилгыг Суварган говь ХХК барихаар шалгарч 2022 оны 05 сарын 29-нд барилын ажил эхэлсэн. Сэврэй СЭМТөвийн барилгыг ЭРХЭМ БАЯН АМГАЛАН ХХК шалгарч гэрээ байгуулсан. 6 сардаа багтаагаад барилгын ажил эхэлнэ.	55
	Арга хэмжээ 4.1.10. Алслагдсан сумдыг дуудлагын түргэн тусламжийн зориулалтаар тоноглогдсон автомашинаар хангах /ДЗ, ГТ, ХБ, Нн, ЦЦ/	1000.0 тб.төг УТөсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	Эмнэлгийн туулах чадвар сайтай автомашиныг улсын 1.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөөр нийлүүлэхээр 5 тоноглогдсон ланд 76 автомашиныг Таванбогд ХХК 860,0 сая төгрөгөөр нийлүүлэхээр гэрээ байгуулсан.	50
	Арга хэмжээ 4.1.11. БОЭТ-ийн Хүүхдийн эмнэлгийн барилга болон 50 ортой Төрөх эмнэлэг, 90 ортой эмнэлгийн хуучин барилгын засварын ажлуудын зураг төсвийг боловсруулах	130.0 сая төг ОНТөсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	0	100	БОЭТөвийн хүүхдийн эмнэлгийн барилгын зураг төсвийн ажлын даалгавар хийгдсэн. 50 ортой төрөх эмнэлэгийн засварын ажлын зураг төсвийн гүйцэтгэгчийн шалгаруулалт зарлагдсан. 90 ортой эмнэлгийн хуучин барилгын засварын ажлын зураг төсөв боловсруулах ажлын шалгаруулалт хийгдэж байна. 50 ортой төрөх эмнэлэгийн засварын ажлын төсөв боловсруулах ажил сонгон шалгаруулалт зарласан байгаа. 90 ортой эмнэлгийн хуучин барилгын засварын ажлын зураг төсөв боловсруулах ажил сонгон шалгаруулалтын шатандаа явж байна.	30
	Арга хэмжээ 4.1.12. Хүчилтөрөгчийн үйлдвэрийн ашиглалт, аюулгүй	Улсын төсөв	Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	-	100	2022 онд ЭМГ-н эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн мэрэгжилтэнийг хүчилтөрөгч үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн хэвийн үйл ажилгаа аюулгүй ажиллагааг хангах засвар үйлчилгээний ажлын байран дээр	100

	ажиллагаанд хяналт тавьж, дэмжлэгт удирдлагаар хангаж ажиллах					чадавхжуулах сургалтанд суралцуулан 2-р зэрэг авхуулсан. БОЭТөвийн хүчилтөрөгчийн үйлдвэрлэлийн аюулгүй ажиллагаанд тогтмол хяналт тавин ажиллаж байгаа ба эхний улиралд үйлдвэрийн моторын тосыг сольсон ба үйлдвэр хэвийн үйл ажиллагаатай явж байна. Тус хүчилтөрөгчийн үйлдвэрт хяналт тавьж, үйлчлүүлэгчдэд хүрэх хүчилтөрөгчийн түвшинг тогтоох хэмжих багажийг Хүүхдийн сангийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн.	
	Арга хэмжээ 4.1.13. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн тусламж үйлчилгээ авах нөхцөлийг бүрдүүлэн эмнэлгүүдийн гадаад, дотоод орчны тохижилтыг сайжруулах /тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, тусгайлсан 00, дуут дохио г/м/	Улс, орон нутгийн төсөв	Шинээр хийгдэхээр төлөвлөсөн ажлын гүйцэтгэлийн хувь	-	100	2022 онд ашиглалтанд орох Манлай, Номгон сумдын 15 ортой эрүүл мэндийн төв, 4-р багийн өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн шинэ барилгад стандартын дагуу тэргэнцэрт зориулсан үүдний хэсэг, хананы бариул, дуугүй хөтөч, тусгайлсан 00, дуут дохио зэргийг төлөвлөн хийсэн. Аймгийн хэмжээнд эрүүл мэндийн байгууллагуудад хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, ахмад настан үйлчилгээ авахад саад бэрхшээлгүй ээлтэй орчин бүрдүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжих орчин нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр эхний хагас жилдээ арга зүйгээр ханган, төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад хийгдсэн ажил арга хэмжээ, байгууллагын гадаад, дотоод орчин нөхцөлд үнэлгээ хийж, үнэлгээний дагуу зөрчлийг арилгах арга хэмжээг төлөвлөн бэлтгэл ажил хийгдэж байна.	50
Зорилт 4.2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын удирдлага, зохион байгуулалтыг сайжруулах, удирдах ажилтануудыг чадавхижуулах							
4.2.	Арга хэмжээ 4.2.1. БОЭТ-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газартай хамтран байгуулж, үйл ажиллагаанд оруулах	УТөсөв	Шинээр байгуулагдсан ТУЗ-ийн тоо	0	1	БОЭТ-ийн ТУЗөвлөлийн Иргэний нийгмийн байгууллага 2 байгууллага материалаа өгч шалгаруулалтыг ЭМЯ-аас хийж шалгаруулсан. Одоо иргэнийг шалгаруулах ажил үе шаттай зохион байгуулагдаж байна.	30
	Арга хэмжээ 4.2.2. Удирдах болон санхүүгийн ажилтнуудыг чадавхжуулах, сургах, арга зүй зөвлөмжөөр хангах	УТөсөв	Сургалт, зөвлөгөөн зохион байгуулагдсан тоо	1	2-3	Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах болон санхүүгийн ажилтнуудыг чадавхжуулах, сургах, арга зүй зөвлөмжөөр хангах сургалт зөвлөгөөн 2022 оны 04 сарын 07-08-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан. Тус зөвлөгөөнд улс, хувийн хэвшлийн бүх байгууллагын эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, эрхлэгч, нягтлан бодогч, ахлах сувилагч, сумын Засаг дарга зэрэг 160 хүнийг хамруулан үр дүнтэй зохион байгуулсан. Мөн санхүүгийн сургалтыг ЭМЯ, АХБ, ЭМГ хамтран 5-р сард 5 хоногийн хугацаатай бүх	90

						байгууллагын дарга нар, нягтлан бодогч, дүн бүртгэгч нар нийт 75 хүнийг оролцуулан зохион байгуулсан.	
Зорилт 4.3 Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсөв санхүүгийн шинэчлэл, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн системийг үр дүнтэй хэрэгжүүлж, хяналт тавих							
4.3.	Арга хэмжээ 4.3.1. Үйлчлүүлэгчийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв	ЭМДаатгал аас санхүүжилт бүрэн авсан байгууллагын хувь	2021 он	гүйцэтгэлээр	2022 оны эрүүл мэндийн байгууллагын төсөв гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтын зарчимаар явагдаж байна. БОЭТөв 2022 оны 5 сарын байдлаар 95.0 сая төгрөгний сахүүжилтийг тусламж үйлчилгээндээ авсан. Эрүүл мэндийн төвүүдийн нэг иргэнээр санхүүжих төсвийн 80 хувийг тухайн харьяалалын хүн амыг эрүүл байлгасны төлөө олгож үлдсэн 20 хувийг ЭМДаатгалын газартай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр гэрээний шалгуур үзүүлэлтыг хангасан тохиолдолд олгохоор төлөвлөгдөж, АШЭМБ-ын санхүүжилт хагас жилийн байдлаар 80 хувьтай байна.	50
	Арга хэмжээ 4.3.2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийн төсөөлөл, төлөвлөлтийг байгууллагуудын эдийн засаг төсвийн судалгаа, нотолгоонд түшиглэн хийж, хэрэгжүүлэх, хуваарилах	Улсын төсөв	Төлөвлөлт, судалгаа, хуваарилалт	1 1 1	2 2 2	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийн төсөөлөл, төлөвлөлтийг байгууллагуудын суурин хүн ам, үзүүлж байгаа тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж, статистик үзүүлэлтыг харгалзан санхүүжүүлсэн. Эрүүл мэндийн төвийн суурин бүртгэлтэй хүн амд суурилсан нэг иргэний санхүүжилт, тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжээр үндсэн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээ гэсэн 2 төрлөөр санхүүжилт явагдаж байна. СЭМТөв болон ӨЭМТөвийн 2022 оны төсөв 10,1 тэмбумаар батлагдсан байна. Хүн амын төвлөрлөөс хамаарч нэр иргэний санхүүжилтын 80 хувиар томоохон хэмжээний төсөв авч байгаа байгууллагуудад Гурвантэс-553,0 сая, Ханбогд-683 сая, цогтцэций 553,7 сая төгрөгөөр тус тус санхүүжиж байна. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын санхүүжилтын 20 хувийг ЭМДаатгалын газартай хийсэн гэрээний шалгуур үзүүлэлтээр олгохоор байгаа боловч одоогоор гэрээ хяналтын шатандаа яваа тул санхүүжилт аваагүй байна.	50
	Арга хэмжээ 4.3.3. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын нягтлан бодох бүртгэл, мэдээлэл, тайлагналтыг хугацаанд хийж, аудитын	Улсын төсөв	Тайлагналт	4	4	2021 оны санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд ЭМГазар, БОЭТ, ЗӨСТ эмнэлэг зэрэг 3 байгууллагын санхүүгийн тайланг ЭМЯаманд нэгтгэж хуулийн хугацаанд тайлагнасан. Аудитын байгууллагын санхүүгийн дүгнэлтээр Эрүүл мэндийн газрын санхүүгийн тайлан зөрчилгүй санал дүгнэлт, ЗӨСТөвийн санхүүгийн тайлан	50

хяналт, дүгнэлтийг гаргуулан зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллах					хязгаарлалтай дүгнэлт, БОЭТөвийн санхүүгийн тайланд Сөрөг дүгнэлтийг тус тус өгөгдсөн. Аудитын байгууллагаас өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн дагуу холбогдох газраас хэрэгжилтийг авч хэрэгжүүлсэн ажлын тайлаг хүргүүлсэн. Улирлын санхүүгийн тайланг хуулийн хугацаанд үнэ зөв гаргаж гүйцэтгэлийг е-тайлангийн онлайн програмд тайлагнаж, баримтын иж бүрэн байдалд хяналт тавих, 1-р улирлын санхүүгийн тайланг гарган тайлагнасан. 1-р улирлын санхүүгийн тайлангийн гүйцэтгэл нь мөн үеийнхтэй харьцуулбал мөнгөн хөрөнгийн орлого нь 106,3 сая буюу 6,1%, мөнгөн хөрөнгийн зарлага 4,9 сая буюу 11,4% -аар өссөн үзүүлэлттэй байна.	
Арга хэмжээ 4.3.4. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын өр авлагын байдалд хяналт тавьж, өр, авлага үүсгэсэн ерөнхий менежертэй хариуцлага тооцох	Улсын төсөв	Тайлагналт	-	Гүйцэтгэлээр	2021 оны Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар өр төлбөртэй гарсан байгууллагууд ЭМДаатгалын сангийн санхүүжилт жилийн эцэст орж амжаагүй 2022 оны 1-р сард санхүүжилт хийгдсэн тул батлагдсан төсөв хүрэлцээгүй гарсан өр, авлага гэж үзэх үндэслэлгүй болно. Томоохон хэмжээний өр, төлбөртэй байгууллагуудад БОЭТ 1,4 тэрбум төгрөгийн өртэй гарсан	50
Арга хэмжээ 4.3.5. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын өмчийн тооллого, орлого, зарлагад хяналт хийх	Улсын төсөв	Хяналт хийсэн тоо	14	20	Улсын төсөв, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын хөрөнгө оруулалтаар эхний хагас жилд 116,911,781 төгрөгийн зөөврийн компьютер бусад тоног төхөөрөмжийн хөрөнгийг хүлээн авч холбогдох эрүүл мэндийн байгууллагуудад Эрүүл мэндийн газрын даргын тушаалын дагуу хуваарилсан Өмчийн тооллогыг хийж, актлах хөрөнгийг аймгийн Өмчийн газарт хүргүүлж, актлуулж, дуудлага худалдаанд оруулсан.	50
Арга хэмжээ 4.3.6. Эрүүл мэндийн салбарт худалдан авах үйл ажиллагааг Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээг худалдан авах тухай хуулийн хүрээнд цахимаар бүх нийтэд ил тод байдлаар зохион байгуулах	Улсын төсөв	Зохион байгуулсан худалдан авах ажиллагааны тоо	2	3	ЭМГ- н 2022 оны худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд 2 удаагийн эм эмнэлгийн хэрэгслийн худалдан авах үйл ажиллагаа тусгагдсаны дагуу эхний хагас жилд БОЭТ, СЭМТ, СДЭ-н эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд 2022-2023 хэрэглэх эм эмнэлгийн хэрэгсэл, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодис, урвалж оношлуурын 26 багцын 2,021,651.2 мянган төгрөгийн төсөв өртөг бүхий худалдан авах ажиллагааг нээлттэй зохион байгуулж, 22 багцад 12 ханган нийлүүлэгч байгууллагатай гэрээ байгуулсан. СЭМТ, ӨЭМТ-д шаардлагатай жирэмслэлтээс сэргийлэх эм, хэрэгсэл, бага насны хүүхдийн бичил тэжээлийг худалдан авах ажиллагаа	100

						цахим системд зарлахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна. Эхний хагас жилийн байдлаар коронавируст халдварын эмчилгээнд шаардлагатай эм тариаг ерөнхий гэрээний цахим худалдан авалтаар 121 удаагийн гэрээгээр 1 908 180 285 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 57 нэрийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, түргэвчилсэн оношлуурын нэгдсэн захиалгыг хийж гэрээний хэрэгжилтийг 94% -иар хангаж, тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг ханган ажилласан. Нийт зохион байгуулсан худалдан авах ажиллагааны тоо-3	
	Арга хэмжээ 4.3.7. Эрүүл мэндийн салбарт олон улсын байгууллагуудын төсөл хөтөлбөрийн санхүүжилтийг татах, арга хэмжээний үр дүн, төсвийн зарцуулалтад хяналт тавих	Төсөл, хөтөлбөр	Зохион байгуулсан арга хэмжээ, санхүүжилт төг.	-	Гүйцэтгэлээр	Хүүхдийн сангийн санхүүжилттэй хүүхдийн эрүүл мэндийн төслийн төслийн хүрээнд 65.0 сая төгрөгний өртөг бүхий эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг хүүхдийн тасагт хүлээлгэн өгсөн. Мөн Хүүхдийн Санд агаарын бохирдлыг бууруулах тоног төхөөрөмж хүссэн төслийг хүргүүлсэн. НҮБХАС, Говийн оюу хөгжлийг дэмжих сангийн санхүүжилттэй 2018-2021 онд хэрэгжүүлсэн Нэгдсэн хөтөлбөрийг 2022-2025 онд дахин хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгөөний төсөл гарч, батлагдахад бэлэн болоод байна.	50
Стратегийн зорилго 5. Эрүүл мэндийн цахим системийг хөгжүүлж, үйлчилгээний шуурхай байдал, эмнэлгийн үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, ажлын чанар, хариуцлагыг дээшлүүлэх нөхцлийг бүрдүүлэх							
Зорилт 5.1 Эрүүл мэндийн салбарт телемедицин, цахим эрүүл мэндийн дэвшилтэт технологийг ашиглан эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмж, цахим үйлчилгээг өргөжүүлэн, өдөр тутмын оношилгоо, үйлчилгээнд алсын зайн технологийг нэвтрүүлнэ							
5.1.	Арга хэмжээ 5.1.1. Цахим эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмжөөр хангагдах ЭМБ-г бүрэн хангах /ухаалаг дэлгэц, өндөр хүчин чадал компьютер техник хэрэгсэл, SSD hard. RAM/	ОНТөсөв	Цахим дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх, техник хэрэгслээр хангагдсан ЭМБ-н тоо	-	гүйцэтгэлээр	Аймгийн засаг даргын тамгын газарт эрүүл мэндийн байгууллагуудад шаардлагатай цахим эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмжийн техникийн үзүүлэлт, судалгааг хийн дэмжлэг үзүүлэх албан бичиг явуулсан. Эрүүл мэндийн газрын 10 ажилчдын компьютерт SSD HARD DISK суурьлуулсан.	20%
	Арга хэмжээ 5.1.2. Интернэтийн хүчин чадлыг сайжруулж, алсын зайн технологийг ашиглан	ОНТөсөв	Цахим үйлчилгээ нэвтрүүлсэ	-	гүйцэтгэлээр	19 эрүүл мэндийн байгууллага Мобинет ХХК-ны өндөр хурдны интернет тавиулах гэрээ хийсэн бөгөөд суурьлуулалтын ажил эхлэн явж байна. Баяндалай,	40%

	оношилгоо үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулна./ сансрын антен, холбоо, телемедицины тоног төхөөрөмж/		н авсан ЭМБ-н тоо			Булган, Сэврэй, Баяновоо сумдуудад эхний байдлаар холболтыг хийн бэлэн байдлыг хангаад байна. ЭМЯ, ХӨСҮТ, УНТЭ ЭМХТ зэрэг байгууллагуудаас теле хурлыг зохион байгуулж цаг алдалгүй мэдээ мэдээлэл авч байна. Сумдуудад шаардлагатай тохиолдолд теле зөвлөгөөн зохион байгуулж мэдээллийг шуурхай хүргэж байна. Эхний хагас жилд нийтдээ 21 удаагийн цахим хурлыг зохион байгуулж нийт эмнэлгүүдийг 100% хамруулсан.	
Зорилт 5.2 Орон нутгийн түвшинд эрүүл мэндийн мэдээллийн тогтолцоог тогтвортой хөгжүүлж, мэдээний сан бүрдүүлж, эрүүл мэндийн мэдээ, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, эрүүл мэндийн үзүүлэлтийн цаашдын чиг хандлагыг тодорхойлно.							
5.2.	Арга хэмжээ 5.2.1. Эрүүл мэндийн статистик мэдээллийг урсгалын дагуу, хугацаанд нь чанартай нэгтгэн дамжуулах, эргэн мэдээлэх үйл ажиллагааг чанаржуулна	Улсын төсөв	Мэдээллийн н шуурхай найдвартай байдал	-	гүйцэтгэлээр	Сар бүр Эрүүл мэндийн байгууллагуудаас ЭМС-н 611 тоот тушаалын загвар маягт болон орон нутгийн онцлог нэмэлт мэдээний маягтын дагуу мэдээллийг хугацаанд нь зохих урсгалаар авч нэгтгэн дамжуулж ажилласан ба өвчлөл, төрөлт, нас баралтын мэдээллийн баазыг хугацаанд нь үүсгэн ажилласан. Өмнөговь аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа нийт төрийн болон хувийн хэвшлийн ЭМБайгууллагуудыг эрүүл мэндийн мэдээллийн тогтолцоонд 100 хувь хамруулсан ба Мэдээллийн тогтолцооны тогтвортой үнэн бодит, шуурхай байдлыг хангах зорилгоор статистикч эмч өдөр тутамдаа цахимаар анхаарах асуудлаар мэдээлэл зөвлөгөө өгч ажиллаж байна. Өдөр бүр АМ36 маягтаар мэдээллийг burtgel.mohs.mn программ хангамжаар мэдээлэхээс гадна ковидын эсрэг урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны мэдээллийг хэрэглэгчдэд хүргэх ажил үргэлжлэн хийгдэж байна. Сар бүр мэдээллийн дүгнэлт, 2021 оны молон 2022 оны 1-р улирлын эргэн мэдээллийн номыг гаргаж мэдээлэл хэрэглэгчдэд хүргэсэн. Мөн 2021 оны чанарын үзүүлэлт, 2022 оны төлөвлөлтийн суурь болон хүрэн түвшингийн үзүүлэлтийг гаргаж эмнэлгүүдийг мэдээллээр хангасан. Мөн ковидын цар тахлаас сэргийлэх, хариу арга хэмжээг авах, салбар дундыг нэгдсэн мэдээллээр хангах зорилгоор өдөр бүрийн мэдээлэл дамжуулах тогтолцоог аймгийн хэмжээнд бүрдүүлэн нийт 5 салбар, удирдлагуудын ижил түвшний мэдээллээр ханган ажиллаж байна.	100

	Арга хэмжээ 5.2.2. Мэдээллийн тогтолцоонд ажиллагсад, шинэ ажилтны мэдлэг чадварыг тасралтгүй дээшлүүлнэ./ Шинэчлэгдсэн үзүүлэлт тооцох аргачлал /	Улсын төсөв	Сургалтад хамрагдсан эмч мэргэжилтний тоо	-	гүйцэтгэлээр	Hinfo программ шинэчлэгдсэн, Burtgel.mohs.mn программыг хувийн хэвшлийн байгууллагууд ашиглаж эхэлсэнтэй холбоотой холбоотой бүх л хувийн эмнэлгүүдэд арга зүйн зөвлөгөө өгсөн. Орон нутагтаа цахим сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж, Эрүүл Мэндийн Хөгжлийн төвөөс зохион байгуулсан цахим сургалтанд нийт эмнэлгүүдийн статистикч нарыг 100% хамруулсан. Шинэчлэгдсэн үзүүлэлт тооцох аргачлал, шинэ ажилтны сургалтыг төгсөгчдийг бүрэн хүлээн авсаны дараа 7 сард хийхээр төлөвлөсөн.	50
	Арга хэмжээ 5.2.3. Эрүүл мэндийн мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, мэдээний санг баяжуулан, эмч мэргэжилтний судалгааны ажлыг дэмжинэ	Улсын төсөв	Эрүүл мэндийн мэдээлэлд хийсэн дүгнэлт	-	гүйцэтгэлээр	Эрүүл мэндийн удирдах ажилтны сургалтууд, бусад уулзалтуудад эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдээр танилцуулга бэлтгэх, анхаарал татсан үзүүлэлтүүдийг харьяаллаар нь, шалтгаанаар нь гаргаж танилцуулах, 2021 оны, 2022 оны сар бүрийн, 1-р улирлын статистик мэдээлэлд дүгнэлт өгч эргэн мэдээлж ажиллаж байна. Эрүүл мэндийн салбарт шинээр нэвтэрч буй ололт амжилтыг мэдээлэх, эмч мэргэжилтнүүдийн судалгааны ач холбогдлыг сурталчилах, мэдээлэл солилцох, бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлэх, тэдний бүтээлийг олон нийтэд түгээн дэлгэрүүлэх, нотолгоонд суурилсан шийдвэр гаргалтыг дэмжих зорилготой “Эрдмийн чуулган-2022” эмч мэргэжилтнүүдийн онол практикийн бага хуралыг 3 сард зохион байгуулж 11 эмчийн судалгааны бүтээл, ховор тохиолдлын 4 танилцуулгыг эмч мэргэжилтнүүдэд танилцуулан дээрх бүтээлүүдээр эмхэтгэл бэлтгэн нийт судлаач эмч нар болон эмнэлгүүдэд хүргэж ажилласан. 5 сард "Тусламж үйлчилгээний чанарт бидний оролцоо - 2022" сэдэвт онол практикийн бага хурлыг өнөөдөр зохион байгуулж, 1 эмнэлзүйн тохиолдол, 8 илтгэл тавигдаж, 70 гаруй сувилагч тусгай мэргэжилтнүүд оролцсон. Эрүүл мэндийн мэдээний 38 төрлийн 5-10 жилийн үзүүлэлтээр сангийн баяжилтууд тухай бүр тогтмол хийгдэж хэрэгцээт мэдээллээр мэдээлэл хэрэглэгчдийг ханган ажиллаж байна.Эхний хагас жилд ЭМЯ, бусад төв, салбар дундын байгууллагуудаас хүссэн 18 төрлийн судалгаа мэдээлэлийг хугацаанд нь гаргаж өгсөн байна.	100

Зорилт 5.3 Эрүүл мэндийн байгууллагад хийх төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналтыг тогтмол хийж, тусламж үйлчилгээний тасралтгүй, чанартай байдлыг хангаж ажиллана

5.3.	Арга хэмжээ 5.3.1. Хяналт үнэлгээний төлөвлөгөөг гарган хэрэгжилтэд хяналт тавьж, зөвлөмжөөр хангана	Улсын төсөв	1. Хяналт үнэлгээний төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь Өгсөн зөвлөмжийн тоо	-	Хяналт үнэлгээнд хамрагдсан байгууллагын тоогоор	Хяналт үнэлгээний 16 заалт бүхий төлөвлөгөө гарган эхний хагас жилд хийх 6 ажлаас 5 ажлыг хийж хэрэгжүүлсэн ба 1 ажил гүйцэтгэлийн шатандаа нийт 37,5% хэрэгжилттэй явж байна. Эхний хагас жилд 4 сумын эрүүл мэндийн төв, 2 эмийн сан, 3 хувийн хэвшлийн байгууллагад хяналт үнэлгээ хийж зөвлөмжөөр ханган ажилласан. 2 байгууллагын зөвлөмжийн хэрэгжилтийн тайланг авч хянасан.	50
	Арга хэмжээ 5.3.2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмчилгээ, үйлчилгээ явуулах тусгай зөвшөөрлийг олгох, сунгах, үйл ажиллагаанд хяналт үнэлгээ хийж, шаардлагатай тохиолдолд цуцлах	Улсын төсөв	ТЗ олгосон, сунгасан, цуцалсан байгууллагын тоо	8 18 2	31 Хэрэгцээний үнэлгээгээр	Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Тусгай зөвшөөрлийн комиссын хурлыг 3 удаа зохион байгуулж 5 эмнэлэг, 3 эмийн сангийн тусгай зөвшөөрлийг сунгах, 18 шинэ төслийг хэлэлцүүлэх, 1 эмийн сан, 2 эмнэлэгт шинээр тусгай зөвшөөрөл олгуулах, 2 эмнэлгийн үйл ажиллагааны чиглэл өөрчлөх, 1 байршил өөрчлөх, 3 эмнэлгийн үйл ажиллагааг түдгэлзүүлэх асуудлыг Засаг даргын 3 удаагын захирамжаар шийдвэрлүүлэн ажилласан ба нийт тусгай зөвшөөрөл сунгах, шинээр хүссэн эмнэлэг эмийн сангуудад зөвлөгөө зөвлөмжөөр ханган ажилласан. 2022 онд тусгай зөвшөөрөл дуусах эмнэлэг эмийн сангуудад зөвлөмж хүргүүлсэн. Тусгай зөвшөөрлийн шинжээч сонгон шалгаруулах удирдамжыг боловсруулан шинжээч шалгаруулах материал хүлээн авч байна. Эхний хагас жилд хийгдэх ажилууд 100% хугацаандаа хийгдсэн.	100
	Арга хэмжээ 5.3.3. Эрүүл мэндийн байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээг үнэлэх журам шинэчлэн боловсруулж, үнэлгээ хийж зөвлөмжөөр хангах	Улсын төсөв	ЭМБ-н гүйцэтгэлийн үнэлгээний журам Үнэлгээ зөвлөмж	-	журам	Эрүүл мэндийн байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээг үнэлэх журам боловсруулан санал авах шатандаа явж байна.	20%

Зорилт 5.4. Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилго бүхий дотоод аудитыг хийх

5.4.	Арга хэмжээ 5.4.1. Хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичиг, тогтоол шийдвэрийг хяналтад авах, И-оффис программ ашиглалтыг сайжруулах арга хэмжээ авна /сургалт, дотоод хяналт/	Улсын төсөв	Хяналтад авсан бичиг баримтын тоо, И-оффис сургалтын тоо		Гүйцэтгэлээр	Шинээр ажилд орсон 3 мэргэжилтнүүдэд И-оффис программ ашиглалтын сургалтыг зохион байгуулан нийт ажилчид болон эрүүл мэндийн байгууллагуудын дарга, бүртгэл мэдээллийн ажилчид 100% ашиглаж байна. 2022 оны 6 сарын 10-ны байдлаар нийт Эрүүл мэндийн Сайдын 2 албан даалгавар, 23 тушаал бусад бодлогын баримт бичиг, тогтоол шийдвэрийг хяналтад авч эзэнжүүлээд байна.	50
	Арга хэмжээ 5.4.2. Хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичиг, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ хийх, үр дүнд нь үнэлгээ зөвлөмж өгөх	Улсын төсөв	Үнэлгээ зөвлөмж		Гүйцэтгэлээр	ЭМСайд аймгийн Засаг дарга нартай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, ЭМГ-ын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ, бодлогын баримт бичигүүд байгууллага, Хэлтэс, мэргэжилтнүүдийн төлөвлөлтийн уялдааг хангах чиглэлээр хяналт хийж чиглэл өгч ажилласан. Харас жилийн байдлаар хэрэгжилтэнд хяналт хийхээр хүлээгдэж байгаа ажил.	30%

Тайлагнасан: ЭМГ-ын УТСХ-ийн дарга

/М.ЦЭНДСҮРЭН/

Хянасан: ЭМГ-ын ХШҮМХ-ийн дарга

/Б.МИДЭРСҮРЭН/